

DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

A

KÁNTOR ALAPSZAK (BA)

AKKREDITÁCIÓS ÖNÉRTÉKELÉSE

DEBRECEN

2019

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
ADATLAP.....	3
1. A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés.....	5
1.1. A képzés aktuális tanterve (az óra és vizsgaterv táblázatos összegzése)	5
1.2. A képzés személyi feltételei.....	10
1.3. A szakon folyó képzés tudományos háttere	16
1.4. A szakon folyó képzés infrastrukturális feltételei.....	18
1.5. A képzési létszám és kapacitás	21
2. A képzési folyamat és eredményei	22
2.1. Tananyagfejlesztés	22
2.2. Gyakorlati képzés	23
2.3. Hallgatói felkészítés, tehetséggondozás	24
2.4. Értékelés és ellenőrzés	25
2.5. Az előírt kompetenciák elsajátíttatása.....	27
2.6. A képzés eredményessége, a hallgatói létszámadatok	32
3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei	34
3.1. A szak „gazdája”, menedzselése	34
3.2. Belső, rendszeres minőségbiztosítás.....	35
3.3. Diplomás pályakövető rendszer (DPR).....	38
3.4. Intézkedések, reakciók.....	39
4. C–SWOT analízis.....	39
5. Szakmaspecifikus szempontok	41

ADATLAP

1. A szakon képzést folytató felsőoktatási intézmény neve
Debreceni Református Hittudományi Egyetem
A felsőoktatási intézményben a képzésért közvetlenül felelős szervezeti egység
Teológiai Intézet
2. A folyó képzések helye(i) (székhely, telephely, külföld) és címe(i)
4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
3. A szak megnevezése
a vonatkozó KKK szerint: kántor
más elnevezés/felekezeti meghatározás ¹ : református kántor
4. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése (a vonatkozó KKK szerint)
református kántor
5. Az indított szakirány(ok) megnevezése

A szak KKK-jában nem nevesített szakirány(ok)

6. Az indított képzési formák (a megfelelők aláhúzendők!)
<u>teljes idejű (nappali)</u> , részidejű (levelező, esti), távoktatásos (t), székhelyen kívüli (szhk)
idegen nyelven is: <u>nem</u> , angol, német, francia, orosz, ...
csak idegen nyelven: <u>nem</u> , angol, német, francia, orosz, ...
7. A képzési idő ²
6 félév , az oklevél megszerzéséhez 180 kredit szükséges (a vonatkozó KKK szerint) felkínált tanórák (kontaktórák) száma az összórászámon (összes hallgatói tanulmányi munkaidőn) belül teljes idejű (nappali) munkarend ³ : 2235 óra részidejű (levelező, esti) munkarend ⁴ : nincs ilyen képzés
a szakmai gyakorlat - <i>ha van</i> - időtartama és jellege: 3*1 hét és 4 hét az utolsó félévben
A képzés karaktere: ⁵ 45,2 kredit% elméleti jellegű ismeretátadás: kiegyensúlyozott
8. A szak indításának időpontja: 2007.08.01
9. A (jelenlegi) szakfelelős oktató megnevezése (beosztása, tudományos fokozata) és aláírása
Dr. Arany János, PhD, egyetemi docens

¹ A vonatkozó KKK A képzés szempontjából lényeges más rendelkezések bekezdésében rögzített felhatalmazás alapján.

² A nappali, esti, levelező munkarend szerinti képzés tanóraszámait külön-külön kell megadni.

³ Az Nftv. 17. § (1) bekezdése a teljes idejű képzésnél félévenként legalább kettőszáz tanórát határoz meg.

⁴ Az Nftv. 17. § (3) bekezdése értelmében a teljes idejű képzés tanóráinak legalább harminc, legfeljebb ötven százaléka lehet.

⁵ Az egyes tantárgyak, ismeretkörök „képzési karakterét” (kredit%) ld. a tantárgyleírásokban.

1. A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

1.1. A képzés aktuális tanterve (az óra és vizsgaterv táblázatos összegzése)

tantárgyak - a vonatkozó KKK-ban meghatározott ismeretkörök alapján tantárgyfelelősök	félévek						tantárgy kreditértéke ⁶	számon-kérés (koll / gyj / egyéb ⁷)
	1.	2.	3.	4.	5.	6.		
	tanóraszám (heti, ill. féléves), tanórátípus (ea / sz / gy / konz)							
alapozó tárgyak ismeretkörei, tantárgyai								
Az egyház életrendje ismeretkör – felelőse: Dr. Gaál Sándor								
1. Egyházismeret Dr. Gaál Sándor	2/30 ea						3	koll
összesen	2/30 ea						3	koll
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak								
1. Bevezetés a pszichológiába Pinczésné dr. Palásthy Ildikó	1/15 ea						2	koll
2. Pszichológia [1] Pinczésné dr. Palásthy Ildikó		1/15 ea, 1/15gy					2	gyj
3. Egészségtan Dr. Nagy Zoltán			2/30 gy				2	gyj
4. Informatikai alap- és felhasználói ismeretek [1] Dr. Boda István Károly					2/30 gy		2	gyj
5. Bibliaismeret [1, 2] Dr. Hodossy-Takács Előd	4/60 ea	4/60 ea					5+5	koll, koll
6. Felekezetiismeret [1] Dr. Gonda László		2/30 ea					3	koll
7. Hitvallásismeret [1] Dr. Bölcskei Gusztáv	2/30 ea						3	koll
8. Keresztyén hitünk alapjai Dr. Kovács Ábrahám			2/30 ea				3	koll

⁶ Egy sorba írt több féléves tantárgynál a sorra kerülés rendjében megadva (pl: 3; 2, illetve koll; gyj)

⁷ Pl. évközi beszámoló

9. Általános és protestáns etika <i>Dr. Kovács Krisztián</i>						2/30 ea	4	koll
10. Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai <i>Dr. Hörcsik Richárd</i>		2/30 ea					2	koll
11. Kora újkori egyháztörténet [1, 2] <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>			2/30 ea	2/30 ea			3+3	koll, koll
12. A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>					2/30 ea		2	koll
13. Ének és hangképzés [1, 2] <i>Dr. Kiss Csaba Márton</i>			0,5/15 gy	0,5/15 gy			1+1	gyj, gyj
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak összesen	26/390 ea, 6/90 gy						43	11 koll, 5 gyj
alapozó tárgyak összesen	28/420 ea, 6/90 gy						46	12 koll, 5 gyj

törzsanyag ismeretkörei, tantárgyai

A református istentisztelet ismeretkör – felelőse: Dr. Fekete Károly								
1. Liturgia [1, 2] <i>Dr. Fekete Károly</i>			2/30 ea	2/30 ea			2+2	koll koll
összesen	4/60 ea						4	2 koll.
Gyülekezeti éneklés ismeretkör – felelőse: Dr. Arany János Gábor								
1. Egyházi ének [1, 2, 3, 4] <i>Dr. Arany János Gábor</i>	2/30 ea	2/30 ea	2/30 ea	2/30 ea			1+1+1+1	koll, koll, koll, koll
2. Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2] <i>Dr. Arany János Gábor</i>			1/15 gy	1/15 gy			1+1	gyj, gyj
3. Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1] <i>Dr. Arany János Gábor</i>					1/15 ea, 1/15 gy		2	koll
összesen	9/135 ea, 3/45 gy						8	5 koll, 2 gyj
Zeneirodalom és zenetörténet ismeretkör – felelőse: Dr. Arany János Gábor								
1. Zenetörténet [1, 2, 3] <i>Dr. Arany János Gábor</i>	2/30 ea	2/30 ea	2/30 ea				2+2+2	koll, koll, koll
2. Zeneirodalom [1, 2, 3] <i>Dr. Arany János Gábor</i>				1/15 ea, 1/15 gy	1/15 ea, 1/15 gy	1/15 ea, 1/15 gy	2+2+2	koll, koll, koll
összesen	9/135 ea, 3/45 gy						12	6 koll

egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak								
1. Pedagógia [1] <i>Dr. Molnár-Tamus Viktória</i>		1/15 ea, 1/15 gy					2	gyj
2. Romológia [1, 2] <i>Szabóné dr. Kármán Judit</i>	2/30 gy	2/30 ea					2+2	gyj, koll
3. A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között <i>Szabóné dr. Kármán Judit</i>					1/15 ea, 1/15 gy		2	gyj
4. Hymnológia [1, 2] <i>Szabóné Fodor Adrienne</i>			2/30 ea	2/30 ea			2+2	koll, koll
5. Népelek, népzene [1, 2] <i>Dr. Kiss Csaba Márton</i>	2/30 ea	2/30 ea					2+2	koll, koll
6. Ének tantárgypedagógia [1, 2] <i>Szabóné Fodor Adrienne</i>			1/15 ea, 1/15 gy	1/15 ea, 1/15 gy			1+2	koll, koll
7. Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4] <i>Dr. Arany János Gábor</i>	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy			2+2+2+1	gyj, gyj, koll, gyj
8. Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6] <i>Sárosi Dániel</i>	2/30 ea	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy	2+2+2+2+2+2	gyj, gyj, gyj, gyj, gyj, gyj
9. Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5] <i>Dr. Kiss Csaba Márton</i>		1/15 gy	1/15 gy	1/15 gy	1/15 gy	1/15 gy	1+1+1+1+1	gyj, gyj, gyj, gyj, gyj
10. Kutatószeminárium <i>Dr. Németh Áron</i>				2/30 gy			3	gyj
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak összesen	16/240 ea, 31/465 gy						50	8 koll, 18 gyj,
szakmai törzsanyag összesen	38/570 ea, 37/555 gy						74	21 koll, 20 gyj,

differenciált szakmai ismeretek

Differenciált szakmai ismeretek: kötelezően választható 10 kredit								
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak								
1. Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6] <i>Dr. Kiss Csaba Márton</i>	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy	1+1+1+1+1+1	aláírás, aláírás, aláírás, aláírás, aláírás, aláírás
2. Gitár [1, 2] <i>Szabóné Fodor Adrienne</i>				1/15 ea, 1/15 gy	1/15 ea, 1/15 gy		2+2	gyj, gyj

3. Népének, népzene [3, 4] <i>Dr. Kiss Csaba Márton</i>								
4. Orgonarepertoár-ismeret [1, 2] <i>Dr. Kovács Krisztián</i>								
szakirány összesen	2/30 ea, 14/210 gy						10	2 gyj, 6 aláírás
szakdolgozat, szigorlatok								
1. Szakdolgozat [1, 2] <i>Dr. Arany János Gábor</i>					3 konz.	3 konz.	5+5	beszámoló záróvizsga
2. Egyházzene szigorlat <i>Dr. Arany János Gábor</i>				0			2	szig
3. Teológiai szigorlat <i>Dr. Gonda László</i>					0		2	szig
összesen:							14	
idegen nyelv								
Angol/Német nyelvi alapozó [1, 2, 3] <i>Kőszeghy Attila/Dr. Eged Alice</i>	2/30 gy	2/30 gy	2/30 gy				2+2+2	gyj, gyj, gyj
összesen:	6/90 gy						6	3 gyj
testnevelés								
Testnevelés [1,2,3] <i>Dr. Pinczés Tamás</i>	2/30 gy		2/30 gy		2/30 gy		0+0+0	aláírás, aláírás, aláírás
összesen:	6/90 gy						0	3 aláírás
szabadon választható tantárgyak (az adott szak KKK-ja szerint, legalább az összkreditek 5%-a)								
<p>a választás biztosítása⁸, a felvétel lehetőségei, gyakorlata⁹ a szakon: Szabadon választható tantárgy olyan „DRHE bármely szakán vagy amennyiben azt a DRHE befogadja – bármely más felsőoktatási intézményben teljesítendő tantárgy, melynek elvégzése a végbizonyítvány megszerzéséhez nem kötelező, de kreditértéken a mentatantervben meghatározott modul mértékéig beszámítandó. A tantárgyi követelmény részben, összesen legfeljebb 8 kredit értékben önkéntes tevékenységgel is teljesíthető, amely kredittel való értékelése az Intézményi közösségi munka 1-4. tantárgy keretében történik.</p> <p>A hallgató a szabadon választható tárgyakat az adott félévi tantárgy kínálatból a Neptun egységes tanulmányi rendszeren keresztül veheti fel.</p>								
Szabadon választható tárgyak [1,2,3]				2/30 ea/gy	2/30 ea/gy	2/30 ea/gy	3+3+3	

⁸ Nftv. vhr. 87/2015 54. § (2) ... Szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

⁹ A szabadon választhatók felvételéhez a tantervben az előírt mértékben (lehetőleg egyenletes elosztásban) „szabad helyet” kell hagyni. A kurzusok felsorolása nem szükséges, ill. opcionális: megadhatók pl. meghatározott kör*** tárgyainak teljes felsorolásával, vagy – jelezve, hogy ezen belüli kínálatról van szó – az elsősorban javasolt tárgyak megadásával. Az előírt összkredit-számnak (180, 180+30, vagy 240) a kötelezőkkel (kurzusok, gyakorlatok, szakdolgozat készítés, szakmai gyakorlat), a választhatókból a választandókkal, és az előírt mértékű szabadon választhatókkal együtt kell teljesülnie.

összesen	2/30 ea / 4/60 gy						9	1 koll, 2 gyj
szakmai gyakorlat								
1. Egyházzenei gyakorlat [1, 2, 3, 4] <i>Dr. Arany János Gábor</i>			<i>1/15 gy</i>	<i>1/15 gy</i>	<i>1/15 gy</i>	<i>1/15 gy</i>	<i>1+1+1+1</i>	<i>gyj, gyj, gyj, gyj</i>
2. Gyülekezeti és iskolai énektanítás [2] <i>Dr. Arany János Gábor</i>						<i>2/30 gy</i>	<i>2</i>	<i>gyj</i>
3. Kántori szolgálat [1, 2, 3] <i>Dr. Arany János Gábor</i>	<i>1 hét gyak.</i>		<i>1 hét gyak.</i>		<i>1 hét gyak.</i>		<i>3+3+3</i>	<i>gyj, gyj, gyj</i>
4. Kántori gyülekezeti gyakorlat <i>Dr. Arany János Gábor</i>						<i>4 hét</i>	<i>10</i>	<i>gyj</i>
összesen	6/90 gy, 7 hét gyak.						25	9 gyj
összes óraszám a szakon								
A szakon összesen	70/1050 ea, 79/1185 gy, 2 szig, 7 hét gyak						180 kr	34 koll, 2 besz, 41 gyj, 3 aláírás

1.2. A képzés személyi feltételei

A szakfelelős és a szakirány / specializáció¹⁰ felelősök

Felelősök neve és a felelősségi típus <i>szf: szakfelelős, szif: szakirányfelelős a szakiránya megadásával</i>	tud. fokozat /cím (PhD/DLA/ CSc/ DSc/akad.)	munkakör (e/f tan/ e/f doc.)	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT, AR, AE)	más vállalt szakfelelősség <i>(pl. M, tM)</i> /szakirányfelelősség (szif esetében pl. B/M)	az ismeretanyag összkreditértéke amelyeknek felelőse a szakon / összesen az intézményben
Dr. Arany János Gábor	szf	PhD	egyetemi docens	AT	29/33

Az oktatói kör: Tantárgylista – tantárgyak felelősei, oktatói

a képzés tanterv szerinti ISMERETKÖREI / TANTÁRGYAI	a képzés oktatói – felelősök és további bevont oktatók						
	Oktató neve (több oktató esetén, valamennyi oktató feltüntetése mellett a tantárgy blokkjában a tantárgy felelőse legyen az első helyen)	tud. fok. /cím (PhD/ DLA/ CSc/ DSc/ akad.)	munkakör (ts. / adj. / mo. / e/f doc. / e/f tan. / tud. mts. / egyéb)	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT/AR/AE/V)	részvétel (részben vagy egészben)		az ismeretanyag összkreditértéke amelyeknek felelőse a szakon / összesen az intézményben
					elméleti I/N	gyak.-i I/N	
Az alapoó ismeretek ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
Az egyház életrendje – az ismeretkör felelőse: Dr. Gaál Sándor							
Egyházismeret	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	3/15
Az ismeretkörön kívüli tárgyak							
Bevezetés a pszichológiába	Pinczésné dr. Palásthy Ildikó	PhD	főiskolai tanár	AT	I	N	4/23
Pszichológia [1]	Pinczésné dr. Palásthy Ildikó	PhD	főiskolai tanár	AT	I	I	4/23
Egészségtan	Dr. Nagy Zoltán	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	2/15
Informatikai alap- és felhasználói ismeretek [1]	Dr. Boda István Károly	PhD	főiskolai tanár	AT	N	I	2/25
Bibliaismeret [1, 2]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	N	I	10/25
Felekezetiismeret [1]	Dr. Gonda László	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	3/21
Hitvallásismeret [1]	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	3/20

¹⁰ Csak a 30 kreditet elérő specializációhoz kell felelőst megadni

Keresztyén hitünk alapjai	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	3/24
Általános és protestáns etika	Dr. Kovács Krisztián	PhD	adjunktus	AT	I	N	8/24
Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai	Dr. Hörcsik Richárd	CSc/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	2/15
Kora újkori egyháztörténet [1, 2]	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	8/32
	Dr. Hörcsik Richárd	CSc/habil	egyetemi tanár	AT			2/15
A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	8/32
Ének és hangképzés [1, 2]	Dr. Kiss Csaba Márton	DLA	főiskolai docens	AT	N	I	21/31
	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	N	I	11/13

A törzsanyag ismeretkörei, tantárgyai - oktatói

A református istentisztelet – az ismeretkör felelőse: Dr. Fekete Károly

Liturgia [1, 2]	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	4/12
	Kis Klára	-	tanársegéd	AT	I	N	0/0

Gyülekezeti éneklés – az ismeretkör felelőse: Dr. Arany János Gábor

Egyházi ének [1, 2, 3, 4]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	29/33
Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	29/33
	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	N	I	11/13
Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	I	I	29/33

Zeneirodalom és zenetörténet – az ismeretkör felelőse: Dr. Arany János Gábor

Zenetörténet [1, 2, 3]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	29/33
Zeneirodalom [1, 2, 3]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	I	I	29/33

Az ismeretkörön kívüli tárgyak

Pedagógia [1]	Dr. Molnár-Tamus Viktória	PhD	főiskolai docens	AT	I	I	2/23
	Szele Barna	-	tanársegéd	AT	I	I	0/0
Romológia [1, 2]	Szabóné dr. Kármán Judit	PhD	főiskolai docens	AT	I	N	6/12
A cigány zene- és tánc-kultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között	Szabóné dr. Kármán Judit	PhD	főiskolai docens	AT	I	I	6/12
Hymnológia [1, 2]	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	I	N	11/13
Népelek, népzene [1, 2]	Dr. Kiss Csaba Márton	DLA	főiskolai docens	AT	I	N	21/31
	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	I	N	11/13
Ének tantárgypedagógia [1, 2]	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	I	I	11/13
Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	29/33
Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]	Sárosi Dániel	-	tanársegéd	AR	N	I	12/12
	Dr. Kovács Krisztián	PhD	adjunktus	AT	N	I	8/24
Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]	Dr. Kiss Csaba Márton	DLA	főiskolai docens	AT	N	I	21/31
Kötelezően választható tárgy /	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	N	I	3/21
Kutatósze minárium	A szak minden oktatója						
Differenciált szakmai ismeretek tantárgyai - oktatói							
1. Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]	Dr. Kiss Csaba Márton	DLA	főiskolai docens	AT	N	I	21/31
2. Gitár [1, 2]	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	I	I	11/13
3. Népelek, népzene [3, 4]	Dr. Kiss Csaba Márton	DLA	főiskolai docens	AT	I	I	21/31
4. Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]	Dr. Kovács Krisztián	PhD	adjunktus	AT	I	I	8/24
Szigorlatok, szakdolgozat							
Egyházzene szigorlat	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	-	-	29/33

	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	4/12
	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	-	-	11/13
Teológiai szigorlat	Dr. Gonda László	PhD	egyetemi docens	AT	-	-	3/21
	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	-	-	3/15
	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	3/20
	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	-	-	3/24
Szakdolgozat [1, 2]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	-	-	29/33
	A szak minden oktatója						
Idegen nyelv							
Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3] / Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]	Kőszeghy Attila / Eged Alice	-/ PhD	tanársegéd/főiskolai docens	AT/AT	N	I	6/12
							6/33
Testnevelés							
Testnevelés [1, 2, 3]	Dr. Pinczés Tamás	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	0/31
Szabadon választható sáv							
Szabadon választható tárgyak [1, 2, 3]	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	-	-	11/13
	Az intézmény minden oktatója				-	-	
Szakmai gyakorlat tantárgyai - oktatói							
Egyházzenei gyakorlat [1, 2, 3, 4]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	29/33
	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	N	I	11/13
Gyülekezeti és iskolai énektanítás [2]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	29/33
Kántori szolgálat [1, 2, 3]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	29/33
Kántori gyülekezeti gyakorlat	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	29/33

a szakmai gyakorlat intézményi felelőse	tud. fok. /cím	munkakör	munkaviszony típusa	felelősi „kreditterhelése” a szakon/ az intézményben
Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	29/33

Összesítés az oktatói körről

a képzés tantárgyainak száma	a képzésben részt vevő összes oktató száma	az összes oktatóból tantárgyfelelős	az oktatók minősítettsége		az oktatók FOI-hez tartozása és munkaviszony típusa		az oktatók munkaköri beosztása					
			PhD/CSc/D LA	DSc/MTA tag	T	E	ts. / adj.	docens		tanár		egyéb*
								f.	e.	f.	e.	
42	24	22	19	0	23	1	7	5	5	2	4	1

A szak oktatói – beosztás és életkor alapján

beosztás	összes oktató a szakon	oktatók száma születési év szerint					összes oktatóból T (fő)
		1950 előtt	1950-59	1960-69	1970-80	1980 után	
egyetemi tanár	4		2	1	1		4
főiskolai tanár	2		2				2
egyetemi docens	5		1	1	3		5
főiskolai docens	5		2	3			5
adjunktus	3				1	2	3
tanársegéd	4		1	1	1	1	4
doktorandusz							
tud. munkatársak							
Egyéb	óraadó	1					
	nyelvtanár	0				1	
összesen	24		8	6	6	4	

Az oktatói háttér szöveges bemutatása

(*változások, helyzetelemzés, tennivalók*): a szak oktatói (szak-felelős, szakirányfelelős(ök), tantárgyfelelősök, további oktatók) szakmai megfelelése, a koreloszlás, tudományos fokozatok/címek száma, aránya

Egyetemünk a legutóbbi akkreditáció óta intézményfejlesztési tervében vállalta a szakfelelős szerepkörének megerősítését. Ennek érdekében bővítettük a szakfelelős kompetenciáit, megemeltük pótlékanak mértékét, a beosztás nevesítésre került a Szervezeti és Működési Szabályzatban, a Minőségbiztosítási Szabályzat pedig rögzítette a megerősített jog- és feladatköreit.

A szakfelelőst az adott szak képzési programjának és szakmai gyakorlatainak tartalmi és szemé-

lyi elemeit érintő valamely kérdés megtárgyalása esetén a Tanulmányi Bizottság és a Szenátus ülésére tanácskozási joggal meg kell hívni.

A szakfelelős minőségbiztosítással kapcsolatos feladatai a felelősségi körébe tartozó szak, képzés és szakirány (továbbiakban: képzési program) vonatkozásában:

- a képzési és kimeneti követelményei teljesülésének és az akkreditációs követelményeinek való folyamatos megfelelés felügyelete, javaslattétel a képzési program fejlesztésére,
- a szakmai gyakorlóhelyek és a felkért gyakorlatvezetők, mentorok, szakoktatók (a továbbiakban: gyakorlatvezető) előzetes szakmai véleményezése,
- a felkért külső óraadók személyének előzetes szakmai véleményezése,
- a mintatanterv, képzési program módosítására vonatkozó indítványok előzetes véleményezése, felkérés szerint annak előkészítése,
- a tanulmányi tájékoztató anyagának, az intézményi tájékoztatók, brossúrák, honlap-oldalak szakra vonatkozó leírásainak folyamatos korszerűsítése, módosításuk kezdeményezése,
- a KKK-ban előírt szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények felmérésében a minőségügyi referens munkájának támogatása,
- a szakot népszerűsítő kampányokban, kiszállásokban, nyílt napokon való részvétel,
- az elégedettségi felméréseknek az adott szak vonatkozásában történő, összegző kiértékelése,
- a szakjelentés összeállítása és beterjesztése.

A szakmai gyakorlóhelyek, valamint a szakoktatók kiválasztása során az intézetvezető köteles előzetesen kikérni a szakfelelős állásfoglalását.

A szak minden tantárgyához tartozik *tantárgyfelelős*, akinek a tantárgy fejlesztésének, oktatásának közvetlen szakmai felügyelete, a tantárgyi program folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése, új képzési program indítása kapcsán a tantárgyi programok, tantárgyleírások kidolgozása a feladata. A tantárgyfelelősnek eleget kell tennie a MAB által támasztott követelményeknek, valamint a DRHE Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített szakmai előírásoknak. (lásd: Minőségbiztosítási Szabályzat)

A tantárgyfelelős az általa felügyelt tantárgy oktatása és/vagy számonkérése során szerzett személyes tapasztalatai, az adott tantárgy oktatóinak véleménye, a hallgatói elégedettségi felmérések és az adott tantárgy vizsgaeredményeiről készített kimutatások, valamint az elérhető szakirodalom fényében folyamatosan felülvizsgálja az adott tantárgy tantárgyleírását, és szükség szerint korszerűsíti azt. Ha a tantárgyfejlesztés a tanterv módosításával valósítható csak meg (heti óraszám-, illetve kredit-optimalizálás), kezdeményezi a szakfelelősnél a tanterv módosítását. Tantárgyfejlesztésre valamennyi tantárgy esetében legalább ötévente egyszer sort kell keríteni.

A tantárgy oktatásába bevont minden további oktató felelős a tantárgyleírásban megfogalmazott program szakmai megvalósításáért. A tantárgyfelelős által elkészített tantárgyleírás alapján a meghirdetett félévi kurzusokhoz kurzusleírást (Neptun: tárgytematika) készít, és annak alapján elvégzi a tantárgy oktatását és számonkérését. Tapasztalatairól visszajelzéssel él a tantárgyfelelős felé (ha nem azonos vele), és kezdeményezi annak módosítását. A tárgytematikát a meghirdetést követően az adott félév vonatkozásában nem lehet módosítani.

Az oktatói korfa arányosítása a legutóbbi akkreditáció óta készült intézményfejlesztési tervünk egyik fontos vállalása volt. Intézményi szinten itt jelentős eredményeket értünk el: 2014-ben a teljes oktatói kar átlagéletkora 51 év volt, és ez 2018-ra csak 52 évre emelkedett. Az 55 év alattiak aránya 2014-ben még 61%, 2018-ban már 63% volt.

Ezek a változások a szak oktatói karát végső soron kismértékben érintették. A legutóbbi akkreditációs időszak óta távozott az Egyházzenei Tanszékről két nyugdíjkorba lépett kolléga (Berkesi Sándor művésztanár és Kedvesné dr. Herczeg Mária), érkezett viszont egy 55 év fölötti minősített oktató (dr. Arany János) és egy 40 év alatti doktorandusz (Sárosi Dániel). A korosztályi egyensúly tehát némileg javult. A tudományos fokozatok/címek száma, aránya a szakon az utóbbi akkreditáció óta nem változott, de megfelelő, és belátható időn belül még tovább fog javulni. Szabóné Fodor Adrienne művésztanár kolléga tanársegédi besorolásba visszakerülve ismét doktorálási kötelezettség alá esik, továbbá küszöbön áll a doktorandusz Sárosi Dániel doktori fokozatának megszerzése.

1.3. A szakon folyó képzés tudományos háttere

A szak tudományágában országosan elismert szakmai tudományos (alkotói, K+F, művészeti) műhely(ek), fontosabb publikációs, pályázati és együttműködési eredményeik.

Az egyházi ének tantárgy szakfelelős oktatója – egyben a kántor szak szakfelelőse – részt vesz a megújuló Református Énekeskönyv szerkesztő bizottságának munkájában; kórusával pedig állandó szereplője az egyház dallamkincsét bemutató, immár 17 éve tartó "Református Énekek" hangversenysorozatnak, illetve a hangversenyek anyagát megörökítő hangfelvétel-sorozatnak.

A tanszak volt és jelenlegi oktatóinak nevéhez fűződik a Reformáció 500. évfordulója alkalmából a Kárpát-medence nagy magyar városaiban rendezett hosszú hangversenysorozat is: Berkesi Sándor és Arany János a Debreceni Kollégiumi Kántus és a Psalterium Hungaricum Kórus koncertjeinek karnagyaként, Sárosi Dániel pedig a sorozat állandó orgonista-közreműködőjeként vett részt a rendezvényeken. Sárosi Dániel – aki friss egyetemi megbízatása mellett rész munkaidőben megtartotta szakiskolai feladatkörét is – ezek mellett igen aktív résztvevője az szakiskolai orgonisták országos versenyének: növendékei rendre szereznek első helyezést vagy különdíjakat a versenyek döntőjében.

Örömteli további eredmény, hogy az egyetem tanári katedrájáról nyugalomba vonult Berkesi Sándor 2018-ban Kossuth-díjat kapott. Dr. Kiss Csaba tanszékvezető alkotó tagja a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége vezetőségének és művészeti bizottságának, munkásságát 2018-ban a szövetség KÓTA díjjal ismerte el. Emellett elnökségi tag a Hajdú-Bihari Zenei Egyesületben is.

A szak oktatóinak eredményeihez még röviden, adatszerűen:

Hangfelvételek:

Kiss Csaba

- Domenico Scarlatti: *Stabat Mater* (karnagy, Canto Armonico Énekegyüttes,), 2007; önálló lemez
- „Halljátok énekét a hitnek” (karnagy, Vox Antiqua Kamarakórus); önálló lemez
- *Works by Zoltán Gárdonyi Vol.2.* for Organ, Choir, Violine (karnagy, Vox Antiqua Kamarakórus), közreműködés

*Berkesi Sándor*¹¹

- Vajda János: *Istenes ének* – (karnagy, Kovács István, Kollégiumi Kántus, Kodály Kórus, Kodály Filharmónia Zenekara) kompaktlemez, 2018.

Arany János

- Johann Sebastian Bach: *János-passió* (karnagy; Zádori Mária, Schöck Atala, Kálmán László, Megyesi Zoltán, Bretz Gábor, Hámori Szabolcs – ének; Fidelissima Vegyeskar, Capella Savaria) kompaktlemez, 2004.
- Liszt Ferenc: *Missa choralis* (karnagy; Charlotte Pistor, Regina Prasser, Tsuji Masashi, William Hackett (ének), Heribert Metzger (orgona); Fidelissima Vegyeskar, Salzburger Domchor)
- „Művem a Királynak szól” – *Gárdonyi Zoltán kórus- és orgonaművei* (karnagy; Arany János, Basky István, Lettner Zsolt, Oláh Gábor, Számely Vivien - ének, Pálúr János - orgona; Psalterium Hungaricum) kompaktlemez, 2008.

Nemzetközi, országos tudományos és művészeti műhelyekben való szakmai előadói részvétel¹²:

Berkesi Sándor

- *Kodály kórusművei egyházzenei megközelítésben* (2017. Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzene)

¹¹ Berkesi Sándor lemezfelvételeinek száma messze meghaladja a két tucatot. Beszámolónk csak a legutóbbi felvételt említi.

¹² A felsorolás szükségszerűen hézagos; csak a nagyobb – szakmai – nyilvánosság előtt elhangzott megszólalásokat említi.

nei Együttesek Szövetsége; Országos Karvezető Konferencia)

Arany János

- Kodály kórusművei zenetudományi és zenetörténeti megközelítésben (2017. Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége; Országos Karvezető Konferencia);
- Hagyomány a 20. század zenéjében – négy értékelő elemzés – Duruflé: *Requiem*, Honegger: *Jeanne d'Arc au bûcher*, Kodály: *Psalmus hungaricus*, Stravinsky: *Symphonie de psaumes*, (2017. Bárdos Szimpózium; Országos Szakmai Konferencia)

Nemzetközi kórusversenyek:

Berkesi Sándor

- Debreceni Bartók Béla Nemzetközi Kórusverseny, 2000; a Bartók Rádió Különdíja.
- 4. Kórusolimpia, Busan (Dél-Korea), 2002 ifjúsági vegyeskarok, ezüst diploma; a capella folklór kategória, ezüst diploma
- III. Kodály Zoltán Magyar Kórusverseny, 2003; ifjúsági vegyeskarok I. hely, Különdíj, Nagydíj

Kiss Csaba

- Kodály Zoltán Kórusverseny, Budapest, 2006, I. hely
- Neuchatel (CH), 2008; III. hely és Különdíj;
- Trnava (Nagyszombat, SK), 2008; I. hely, II. hely és Karnagyi különdíj
- 46. Nemzetközi Kórusverseny Spittal an der Drau (A) 2010; II. hely (Kunstlied kategória), II. hely (Folklór kategória), Ferdinand Grossmann Díj,
- Nemzetközi Kamarakórus Verseny (Pécs); I. hely és Különdíj

Arany János

- 3. Kórusolimpia Bremen (D) 2004; vegyes kamarakórusok, arany diploma, "Musica Sacra", arany diploma

Szakmai együttműködések a vizsgált időszakban:

- Debreceni Kodály Kórus: kórustag (Kiss Csaba)
- Hajdú-Bihari Zenei Egyesület – elnökség (Kiss Csaba, Arany János)
- Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – elnökség (Kiss Csaba)
- Tiszántúli Református Egyházkerület – zeneigazgató (Arany János)
- Debreceni Kollégium Gimnáziuma: tanár (Arany János)
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász (Kárpátalja, Ukrajna): kórus-szereplések, részvétel találkozókön (Berkesi Sándor, Arany János)
- Református Zsinat Énekeskönyvi Bizottsága (Arany János)

Állami díjak:

- *Berkesi Sándor*: Liszt Ferenc-díj (1999); Csokonai-díj (1994); Magyar Örökség díj (Kántus, 1997); Debrecen Megyei Jogú Város Díszpolgára (2007); Károli Gáspár-díj (2013); Kossuth-díj (2018)

1.4. A szakon folyó képzés infrastrukturális feltételei

<p>Tantermek, előadótermek, laboratóriumok és eszközellátottságuk, műhelyek, gyakorlóhelyek:</p> <p>Egyetemi épületünket 2014–2017 között felújítottuk, és az egyéb funkciójú helyiségek átalakításával az oktatásra, kutatásra használt felületek arányát jelentősen növelni tudtuk. Irodáink, tantermeink, tanszéki szobáink teljesen megújultak.</p> <p>Megvalósult az épület építészeti, gépészeti, informatikai felújítása, melynek során korszerű, energiatakarékos hűtési-fűtési és világítási rendszert hoztak létre. Jelenleg 19, megújított bútorzatú tanteremmel, illetve előadóteremmel rendelkezünk, közöttük három ének-zene szaktanteremmel.</p> <p>A szak oktatásában az Egyházzenei Tanszék döntő szerepet játszik. Ez a tanszék önálló, jól felszerelt tanszéki szobával rendelkezik, ahol kézikönyvtár, illetve hanglemeztár is rendelkezésre áll. Egyetemünk épülete biztosít irodát a TTRE Zeneigazgatóságnak, amely iroda jelenleg az egyházkerületi zeneigazgató feladatait is ellátó szakfelelős irodájaként is szolgál.</p> <p>Az ének-zene oktatására négy szaktanterem áll rendelkezésre, melyből kettő csak a zenei képzést szolgálja. Ezekben, illetve egyéb helyiségeinkben 1 hangversenyzongora, 6 pianino, 9 harmónium, 7 digitális és két sípos orgona, illetve 15 gitár áll rendelkezésünkre.</p>
<p>Számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság:</p> <p>Egyetemünkön jelenleg több, mint 200, hálózatba kötött munkaállomás üzemel, 93 regisztrált IP telefont használunk. Az egyetem épületében belső WiFi hálózatot alakítottunk ki, ezzel mobil internetelérést szolgáltatunk az egyetem teljes területén. A hivatalokban, az intézetekben minden oktatósszervezőnek, ügyintézőnek külön személyi számítógépe van, mindegyik multifunkciós eszközökhöz csatlakoztatva. A legtöbb tanszék, így az Egyházzenei Tanszék is saját, nyomtatásra, szkennelésre és fénymásolásra is alkalmas multifunkciós eszközzel rendelkezik.</p> <p>A tantermek közül 17 interaktív táblával és asztali vagy laptop számítógépekkel van felszerelve, illetve multimédiás elérhetőséggel és hangosítással is rendelkezik, ami lehetővé teszi a korszerű, számítógéppel támogatott oktatást, illetve zenehallgatást.</p> <p>Az egyetem épületében létrehozott WiFi-rendszer lehetővé teszi új, naprakész tartalmak elérését, s ezáltal a zenetörténet és -irodalom oktatásának, illetve tanulásának interaktív kiterjesztését mind a tanárok, mind a hallgatók részére.</p> <p>A hallgatói gépteremek szorgalmi időszakban reggel 8 órától este 20 óráig, vizsgaidőszakban pedig reggel 8 órától délután 16 óráig látogathatók, az eszközök térítésmentesen használhatók. Az arcuattervezés részeként felújítottuk az egyetemi honlapot, amely 2017. szeptember 30-tól már korszerű technológiával, látványos webes felületen és naprakész tartalommal áll rendelkezésre az egyetemünk iránt érdeklődő felhasználók számára is.</p> <p>Folyamatban van a DRHE csatlakozása a nemzetközi felsőoktatási WiFi hálózathoz (EduRoam), amely korlátlan forgalmú internetezést tesz lehetővé a hallgatóink, az oktatóink és a dolgozóink számára nem csak a DRHE területén, hanem minden olyan felsőoktatási intézményben, amely rendelkezik EduRoam-tagsággal.</p>
<p>Könyvtári ellátottság; a papíralapú, ill. elektronikusan elérhető fontosabb szakmai folyóiratok, a szak szempontjából fontos szakkönyvek könyvtári, ill. internetes elérhetősége, <i>a könyvtár ezen adatait tartalmazó honlap címe.</i></p> <p>A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Maróthi György Könyvtára intézményünk fontos, az oktatást és kutatást korszerű eszközökkel támogató háttérintézménye, amely az egyetem oktatói és hallgatói számára színvonalas szolgáltatást biztosít. A könyvtár állományának nagysága 130 397 darab könyv, 390 folyóirat, ebből 110 kurrens.</p> <p>A könyvtár egy központi könyvtár (központi olvasóterem és raktár), kutatóintézeti könyvtárak, tanszéki kutatókönyvtárak és tanszéki letéti könyvtárak hálózatban működik. A hallgatók a központi könyvtárban, részben szabadpolcos rendszerben érik el a szakirodalmat, míg az oktatók a kutatóintézeti, kutató- és letéti könyvtárak révén közvetlenül is hozzáférnek a számukra legfonto-</p>

sabb publikációkhoz. A tanszékeken elhelyezett könyvállományt természetesen a hallgatók is igénybe vehetik; ezzel a lehetőséggel jellemzően a szakdolgozók és a Doktori Iskola hallgatói élnek. A könyvtár éves állománygyarapítási kerete 5 millió forint, felhasználására a tanszékek, illetve kutatóintézetek tesznek a könyvtár vezetőségének javaslatot. A tantárgyleírásokban szereplő szakirodalom fellelhetőségét a könyvtár maga is ellenőrzi, és hiány esetén kezdeményezi annak beszerzését.

Az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program (EISZ) tagjaként egyetemünk az alábbi adatbázisokra fizet elő: Akadémiai Kiadó Szótárai, Arcanum Digitális Tudománytár, ATLA Religion Database with ATLASerials, Academic Search Complete, JSTOR, amelyek együttesen biztosítják a hozzáférést a szakterületileg releváns nemzetközi folyóiratok jelentős részéhez. Az adatbázisok elérhetősége: <http://marothikonnyvtar.drhe.hu/>

A Debreceni Református Kollégium tagintézményeként a DRHE hallgatói számára a Kollégiumi Nagykönyvtár is rendelkezésre áll. A Nagykönyvtár, mely helyileg is az egyetemmel egy épületben működik, közel 600 000 darabos állományának gyűjtőkörében a hittudományok és annak határterületei kiemelt szerephez jutnak.

A Debreceni Egyetem, intézményünk és a Kollégiumi Nagykönyvtár Debrecenben egy egységes felsőoktatási adatbázist működtet. Ez azt jelenti, hogy a könyvtárak egy központi elektronikus katalógusba töltik fel adataikat, s keresés esetén az adatbázis automatikusan valamennyi tagintézmény állományában keres. Hallgatóink így azonnal értesülnek arról, ha egy szakkönyv nálunk nem, de a város egy másik könyvtárában fellelhető. Együttműködési megállapodás keretében hallgatóink a Debreceni Egyetem könyvtárait saját hallgatóikkal azonos feltételekkel, a Nagykönyvtár állományát pedig térítésmentesen használhatják.

A kántor szak nem bír önálló könyv- és kottaállománnyal. Szakkönyv-igényét a Nagykönyvtár vagy a tanszék kézikönyvtára szolgálja ki. Az oktatáshoz szükséges kottaanyag kiválasztásához elérhető a Kollégiumi Kántus kottatára vagy a város zenei szakintézményeinek gazdag anyaga. A szak hangfelvételtára jelképes méretű. A gördülékenyen működő internethálózat azonban gondos válogatással és előkészítéssel elégíti ki az oktatás igényeit.

A hallgatói tanulmányok eredményes elvégzését segítő további szolgáltatások, juttatások, a biztosított taneszközök (*tankönyv, jegyzet* ellátás stb.), mindezek **az idegen nyelven folyó képzésben az adott idegen nyelvű anyaggal!**

Egyetemünk kollégiuma, a DRHE Egyetemi Kollégium az alábbi tagkollégiumokban működik: a Maróthi György Kollégium, valamint az Andaházy-Szilágyi Mihály Kollégium. Mindkét kollégium teljes felújításon esett át az elmúlt években, így mindenben megfelelnek a felsőoktatási kollégiumokkal szemben támasztott legújabb jogszabályi feltételeknek. A kollégiumi helyiségek mindegyike kiváló minőségű, új bútorokat és modern felszerelési tárgyakat kapott, amelyek messzemenően kielégítik a hallgatói igényeket: külön fürdőszobával rendelkező kétágyas szobák, házaspári apartman, akadálymentesített apartman, társalgók, 40 fős előadóterem, áhítat terem, tanulószoba, jól felszerelt konyhák és étkezők, mosó- és szárítógépekkel ellátott mosókonyhák, számítógépterem és konditerem találhatóak az épületekben. A lakók mindegyike külön internet csatlakozással rendelkezik, illetve az épületben WiFi is rendelkezésre áll. A parkosított udvar és a kávéautomaták is a hallgatók kényelmét szolgálják. A két tagkollégium együttes kapacitása 208 fő.

A DRHE a hallgatói és oktatói számára az egyetem által kiadott jegyzetek, tankönyvek és egyéb oktatási segédanyagok, illetve tudományos publikációk megvásárlását a Debrecen-Nagytemplomi Egyházközség fenntartásában működő, a DRHE központi épülete mellett elhelyezkedő Karakter 1517 Könyvesbolt és Kávézóban hosszú nyitvatartási idő mellett biztosítja. A vételárát a DRHE állapítja meg, mely kereskedelmi árrést nem tartalmaz.

Intézményünk kiadóként maga is részt vállal a hallgatók jegyzettel való ellátásában, és jelentet meg kollégáink által írt vagy szerkesztett oktatási segédanyagokat. Ezek egyik megjelenési fóruma az *Acta. Debreceni Teológiai Tanulmányok* című kiadvány-sorozatunk: az ebben közzétett monográfiák, illetve tanulmányok gyakran jelennek meg tantárgyaink irodalomjegyzékeiben. A legutóbbi akkreditáció óta alapítottuk a *Tanulmányi Füzetek. Debreceni Református Hittudományi*

Egyetem című kiadványsorozatunkat, melyben eddig 2 egyetemi jegyzet jelent meg; a sorozaton kívül további két jegyzet utánnnyomására került sor. A kiadványok elektronikus formában, az egyetem tudományos repozitóriumában is elérhetőek, illetve letölthetőek (lásd <https://derek.drhe.hu/>, lásd még: <https://www.drhe.hu/hu/node/3120>). Az oktatók egy része elektronikus kiadvány formájában adja közre félévi kurzusainak anyagát; ezek a Hallgatói Önkormányzat honlapján érhetőek el, illetve onnan letölthetőek (lásd <http://diaksag.drhe.hu/> tanulmányi-segedanyagok/). Jelenleg a felületen 25 db tankönyv, jegyzet vagy egyéb oktatási segédlet érhető el, ezek között akad zenei tárgyú is.

A DRHE 2017 nyarán csatlakozott az UniBike közösségi kerékpárrendszerhez, mely az UniPass kártya használatával minden hallgatónk számára elérhető. A rendszer közvetlen kerékpáros kapcsolatot biztosít a DRHE telephelye és az Andaházy Kollégium, valamint a Debreceni Egyetem campusai között.

Egyetemünk új és korszerűen felszerelt tornateremmel és szabadtéri sportpályával rendelkezik, amelyek a tanórákon kívül számos sportolási lehetőséget kínálnak. A Testnevelési Tanszék minden télen tanfolyammal egybekötött sí-tábort szervez.

Hallgatóink nemcsak ismereteiteket gazdagíthatják, hanem részt vehetnek a Hallgatói Önkormányzat által szervezett programokon is. Az elsősök bagolytábora, a félévkezdő csendes napok, a szüreti multság, a disznóvágás, az egyetemi bál, játékos vetélkedők, évfolyam-estek, közös kirándulások, adventi délután, musical-estek, filmklubok, közös főzések, hangversenyek kínálatában mindenki talál ízlésének és érdeklődésének megfelelő, tartalmas és vidám programot.

Egyetemünk ifjúsági gyülekezete és lelkesze szeretettel fogadja mindazokat, akik a hitéleti alkalmak, a közös szolgálat és a kulturált szórakozás lehetőségei révén hitüket és egymással való közösségüket szeretnék megélni. A mindennapi áhítatokra és az egyéni elcsendesedésre a kápolnánk biztosít lehetőséget, hétfő esténként pedig közös istentiszteletre gyűlhetünk össze. Az egyetemi lelkész egyéni beszélgetések céljából is elérhető minden hallgató számára.

Az egyetem rész munkaidőben foglalkoztat pszichológus-mentálhigiénés tanácsadó szakembert a tanulással és teljesítménnyel, a pálya- és jövőképpel kapcsolatos problémák, a magánéleti, konfliktuskezelési nehézségek megbeszélésére.

A hallgatók kedvezményes étkezését az egyetem területén található menza biztosítja; a hallgatók a kedvezményt egy törzsvásárlói kártyával vehetik igénybe. Az épület területén ezen felül egy büfé is működik, amely napközben biztosítja a hallgatók ellátását, illetve szendvicsek vásárlását is lehetővé teszi. Az épületben, valamint az egyetemi kollégium területén több kávé-, üdítő- és snack-automata működik a hallgatói zsebongóknak, illetve azok közelében.

Egyetemünk idegen nyelvű képzést nem folytat, de eleget tesz a Nemzeti felsőoktatási törvény azon előírásának, hogy valamennyi szakán a diploma megszerzéséhez szükséges minimális kredit-szám 10%-ának teljesítését a hallgatóknak idegen nyelven is lehetővé teszi. Ennek érdekében intézményünk hallgatói minden tavaszi félévben egy 67 kreditet tartalmazó tantárgycsomagból választhatnak, a saját képzésük kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható tantárgyainak terhére. A kurzusok beindulásának minimális hallgatói létszáma e tárgyak esetében nem 5, hanem 3 fő. Ennek a rendszerét a legutóbbi akkreditáció óta dolgoztuk ki és vezettük be, a hallgatókat pedig e kurzusok felvételére azzal is motiváljuk, hogy pályázatok elbírálása, ösztöndíjak odaítélése esetén az így szerzett krediteket többletponttal jutalmazzuk.

Az oktatás egyéb, szakspecifikus feltételei

A kántor szak képviselői mellett bármelyik más szak hallgatói is csatlakozhatnak az intézmény keretei között 280 éve (!) működő zenei együttes, a Kollégiumi Kántus munkájához. Ennek révén többféle tevékenységben vehetnek részt:

- Rendszeres gyülekezet-látogatások során istentiszteleti zenei szolgálatot végezhetnek.
- A jó nevű kórushoz érkező meghívások útján részesei lehetnek a város és az ország egyházi és világi hangverseny-életének.
- A kórus – a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karával fennálló szakmai kapcsolat keretei

között – műhelyként szolgál a karvezető-növendékek gyakorlati képzése számára.

Ugyancsak érdemes megemlíteni, hogy intézményünkben a tanító szak egyik műveltségi területként ének- és zene-tanár képzés is folyik a köznevelési intézmények 5–6. osztályai számára. A kántor szak oktatói ebben a képzésben is részt vesznek, illetve bizonyos tantárgyak oktatása a két képzésben közösen, egy kurzus keretében történik.

S végül hadd emeljük ki azt, hogy egyházi egyetemként intézményünk rendszeresen tart istentiszteleti alkalmakat – amelyek a kántor szak hallgatóinak valós istentiszteleti körülmények között teszik lehetővé a gyakorlást, az egyetem területén. A hallgatói kápolna, az Oratórium és a Díszterem, a hitéleti alkalmaink helyszínei fel is vannak szerelve az ehhez szükséges hangszerekkel.

1.5. A képzési létszám és kapacitás

A tervezett és a megvalósult hallgatói létszám, ennek viszonya az intézmény képzési kapacitásához (személyi és tárgyi) az érintett képzési területen, ill. szakon (OH adatok)

Szak	Tanév	Jelentkezők száma	Felvételi keret (tervezett felvétel)	Felvettek száma
Református kántor (Nappali)	2013-14	1	15	0
	2014-15	2	15	2
	2015-16	3	15	3
	2016-17	1	15	0
	2017-18	2	15	2

Egyetemünk teljes hallgatói kapacitása 1700 fő, ebből az Alapító okiratunkban rögzítettek szerint a hitéleti képzési terület teljes kapacitása 640, míg a hittudományok tudományterület teljes kapacitása 50 fő. Ez utóbbi területet a doktorképzés fedi le. A hitéleti képzési területen belül az egyes hitéleti szakokra a kapacitás nincs lebontva, az egyes képzések hallgatói létszámarányait az össz-kapacitás értékén belül szabadon variálhatjuk. A 640 fős létszám a gyakorlatban kimeríthetetlennek tűnik, így bőséges lehetőségei vannak a létszámnövelésnek, illetve újabb hitéleti képzések beindításának is.

A jelentkezési adatok és a felvettek létszámadatai világosan jelölik meg a kántor szak kínálatának gyenge pontját és a kínálat korrekciójának egyik lehetséges irányát. A gyenge pont az, hogy a kántori oklevél és az általa elérhető munkakör mögött nem áll olyan egyházi munkakör, amely betöltésének a szak által kínált szakképesítés előfeltétel lenne, a gyülekezeti kántori állásokat a gyülekezetek rendre „képesítés nélküli” kántorokkal, zömében önkéntesként vagy részmunkaidőben foglalkoztatott egyháztaggal töltve be. Kevés gyülekezet engedheti meg magának, hogy teljes állású kántort foglalkoztasson, s azt úgy megfizesse, hogy munkájából fönntarthassa a családját. A korrekció lehetséges iránya: a kántori oklevél összekapcsolása egy másik "piacképesebb" hitoktatói vagy más tanári, esetleg tanítói diplomával. Egyetemünk készülő, új intézményfejlesztési terve feladatul tűzi ki a lehetőségek felmérését és a szükséges jogszabályi módosítások kezdeményezését, a megfelelő szakalapítási eljárások megindítása érdekében.

2. A képzési folyamat és eredményei

2.1. Tananyagfejlesztés

Rendszeresség, motivációk: hallgatói érdeklődés, oktatói érdekek és (ön)célok, felhasználói elvárások stb.). A szakterület tudományos eredményeinek beépítése a tananyagba, oktatási segédletek (jegyzet, tankönyv stb.), felhasználói szempontok érvényesülése.

Minőségbiztosítási Szabályzatunk előírja, hogy valamennyi képzési program (szak, szakirány és képzés) vonatkozásában két évente áttekintő jelentést kell készíteni. Jelen rendelkezés első alkalmazására 2018 tavaszán került sor. A szakjelentés a vizsgált időszak vonatkozásában az alábbi főbb területekre terjed ki:

- jelentkezési és felvételi adatok, azok változásának iránya, tendenciái,
- a Neptun egységes elektronikus tanulmányi rendszer adatai,
- a hallgatói elégedettség, az elégedettségi felmérések és a szak hallgatóinak hallgatói fórumán szerzett tapasztalatok alapján,
- tehetség gondozás (versenyeredmények, TDK),
- a záróvizsgák tapasztalatai,
- végzett hallgatók elégedettségi felmérése(i) és egyéb pályakövetési információik,
- a szak oktatóinak helyzetértékelése, a szakra vonatkozó, a szak oktatói bevonásával készített C-SWOT analízis alapján,
- az intézményfejlesztési terv fejlesztési célkitűzéseinek és akcióterveinek időarányos teljesülése.

A szakjelentést a szakfelelős állítja össze. A szakjelentést a szakfelelős értékelő záradékkal látja el, amelyben nyilatkozik arról, hogy véleménye szerint

- az adott szak vagy képzés a vizsgálat időpontjában megfelel-e az akkreditációs követelményeknek,
- az adott szak vonatkozásában időarányosan megvalósulnak-e az adott szakra vonatkozó intézményfejlesztési célok és akciótervek,
- melyek azok a területek, ahol szerinte minőségbiztosítási beavatkozásra van szükség.

A szakjelentés alapján a rektor a képzési program tartalmának módosítását kezdeményezheti.

A képzési programok mintatanterveit legalább öt évenként egyszer a Szenátusnak felül kell vizsgálnia, ám a gyakorlat az, hogy egy adott mintatantervet a Szenátus ennél jóval gyakrabban módosít – részben a felsőoktatási szabályozók változása, részben a minőségbiztosítási eljárások során nyert információk alapján.

A kántor szak intézményi mintatantervét az akkori szakfelelős kezdeményezésére a Szenátus 2014-ben alapos átdolgozásnak vetette alá, hiszen a szak felekezeti KKK-ját egyházunk Zsinata az előző akkreditáció során a KRE kántor szakja kapcsán megfogalmazott MAB ajánlások alapján módosította. Ezt követően kisebb módosításokra 2016-ban és 2017-ben is sor került. A jelenleg érvényes változatot a Szenátus 2019. február 19-én fogadta el.

A tantárgyak tartalmának rendszeres felülvizsgálatát a tantárgyfelelős folyamatosan végzi úgy, hogy arra legalább öt évente sort kell keríteni. Erre az öt évenkénti kötelező felülvizsgálatra legutóbb 2019 februárjában került sor. A felülvizsgálatba a tantárgyfelelős bevonja az adott tantárgy oktatásában részt vevő oktatókat is, felhasználva azok észrevételeit, tapasztalatait. A tantárgyak tartalmának rendszeres felülvizsgálatát az illetékes intézetvezető ellenőrzi, és gondoskodik a frissített tantárgyleírásoknak a Neptun tanulmányi rendszerbe való feltöltéséről.

Oktatóink saját kutatási eredményeiket illetve művészi tapasztalataikat rendszeresen beépítik tantárgyaik tananyagába. A szakfelelős a zenetörténet tantárgyhoz saját egyetemi jegyzetet készített.

2.2. Gyakorlati képzés

A gyakorlati képzésben az alkalmazási területekre történő felkészítés bemutatása. A gyakorlati félév (ha van) szervezettsége, ügymenete, az ellenőrzés, számonkérés módja.

A kántor szak tanrendje három lépcsőbe rendezi hallgatóinak a gyakorlati feladatokra történő felkészítését.

Az *egyházzenei gyakorlat* még az intézmény falain belül, de túlnyomórészt már a tanórákon kívül ad lehetőséget a hallgatóknak, hogy egyszerű feladatok elvégzése útján ismerkedjenek meg a kántori tennivalókkal. A hat féléves képzés 3. szemeszterének elején tartott néhány konzultáció során a hallgató megismerkedik az istentiszteleti rend alapvető zenei összefüggéseivel. A szemeszter további részében – a felsőbb évfolyamokon pedig már a szemeszter elejétől kezdődően – a hallgató kéthetenként hangszeres szolgálatot végez a hittudományi egyetem reggeli áhítatain, a gyakorlóiskolában vagy az akadémiai istentiszteleteken. Ezekben az alkalmakon együttműködik az áhítaton szolgáló igehirdetővel és/vagy a liturgussal. A közbeeső hetek konzultációi alkalmat adnak az előző szolgálat értékelésére, a tapasztalatok megbeszélésére és a következő szolgálat előkészítésére. Az elvégezhető szolgálatok száma az első szemeszter során legfőleg 4, a későbbiekben 6 vagy annál több is lehet. A magasabb évfolyamokon a szolgálatok körébe bevonhatók az iskola ünnepi (évnnyitó, évváró, ünnepi kibocsátó stb.) istentiszteletei is.

A *kántori gyakorlat* külső helyszínen zajlik, mindhárom tanév első szemeszterében. A hallgató az őszi szemeszterek során egy gyülekezetnél tesz 9 napos látogatást, melyet az egyetem úgy jelöl ki, hogy a gyakorlati időbe két vasárnap essék. A hallgató ezen időtartamon belül naponta legalább 8 órát köteles a gyülekezetben tölteni. A gyülekezet kántorának segítségével és lelkipásztorának felügyeletével, hospitálás formájában megismerkedik a rendszeres és a gyakori kántori feladatok minél szélesebb körével: részt vesz az istentiszteleti alkalmakon, a temetéseken, a gyülekezeti kórus próbáján, illetve minden olyan gyülekezeti rendezvényen, amelyhez kántori szolgálat kapcsolódik. Az 1. szemeszter során látogatása csak tájékoztató jellegű, a 3. és 5. szemeszterben növekvő mértékben személyesen is bekapcsolódhat egy-egy részfeladat elvégzésébe.

A *kántori szolgálat* az utolsó munkaév programja: a hallgató az év során összesen *egy hónapnyi* időt tölt egyazon vagy legfőleg két különböző állomáshelyen, hogy ott a gyülekezet lelkipásztorának felügyeletével, a gyakorlat alatt növekvő mértékben részt vegyen a rendszeres és a gyakori kántori feladatok elvégzésében, sőt ezek egy részét a gyakorlat végén átvállalja. A gyakorlat négy hete esetleg két részre fősorolható: egy hetét teljesítheti a hallgató a gyülekezeti feladatokkal zsúfolt advent idején, a maradék a nagybőjt, esetleg a nagyhét idejére marad. A gyakorlat egyben a hallgató kántori záróvizsgájának előkészítése is, melyre ideális esetben a fogadó gyülekezetben kerül sor.

A gyakorlatok minden részfeladata bekerül a hallgató munkanaplójába, melyet igazolásul a gyülekezeti szolgálatot vezető lelkész lát el aláírásával.

A *kántori gyakorlat* munkája gyakorlati osztályzattal zárul, amelyre nézve a gyülekezet lelkésze és kántora együttesen tesz javaslatot a gyakorlatvezető oktatónak. A *kántori szolgálat* teljesítésének feltétele, hogy a hallgató a tananyagban felsorolt munkatípusok (istentiszteleti énekrend készítése; istentiszteleti énekkíséret; énektanítás hittanórán vagy istentiszteleten; orgonás esküvői szolgálat; énekes temetési szolgálat; gyülekezeti kóruspróbák) közül legalább négyben önálló munkát is végezzen.

A szolgálatokat a vezető lelkész és a gyülekezet kántora irányítja, s azok eredményét ők minősítik. A gyakorlat teljesítése az igazoló lapon lelkészi aláírással, osztályzattal és szöveges értékeléssel dokumentálható.

A szakmai gyakorlólé hely kiválasztása a szakfelelős ajánlása alapján az intézetvezető feladata. A gyakorlat lebonyolításának helyszíne lehet olyan nagy gyülekezet – elsősorban Debrecenben vagy annak szűkebb vonzáskörzetében –, amely

- minősített kántort foglalkoztat és énekkarral bír,
- iskolát is működtet, vagy hitoktatás révén azzal kapcsolatban áll,
- a kántori feladatok teljes körével (iskolai és gyülekezeti hittanórák, bibliaórák, kóruspróba, esküvő, keresztlő, temetés stb.) képes szembesíteni a hallgatót,

– az egyetem székhelyéhez elég közel található ahhoz, hogy a végző hallgató a gyakorlat ideje alatt rendszeresen teljesíthesse egyéb egyetemi kötelezettségét is.

A gyakorlatok helyét és a külső gyakorlatvezetőket a szakfelelős ajánlása alapján és a Minőségbiztosítási Szabályzat 19. § (5) és (6) bekezdéseiben rögzítetteknek megfelelően az intézetvezető választja ki, és az egyetem kéri föl. Szakmai ellenőrzésüket teológiai, illetve zenei szempontból úgyszintén az egyetem illetékes oktatói biztosítják. Ennek módja a külső gyakorlati helyeken a gyakorlat valamelyik szakaszában tett rendszeres (de szemeszterenként legalább egyszeri) látogatás, személyes helyszíni tapasztalatszerzés.

2.3. Hallgatói felkészítés, tehetséggondozás

A szak hallgatóinak felkészítése a továbblépésre (mesterképzés/ PhD képzés). Az önálló kutatáshoz szükséges ismeretek oktatása (tudományelmélet, kutatómódszertan, könyvhasználat, e-learning stb.)

A kiemelkedő képességű hallgatók segítése: a tehetséggondozási programok, demonstrátori rendszer, szakkollégiumi rendszer, hallgatói kutatómunka, TDK, ösztöndíjak eddigi gyakorlata

A szak hallgatóit a mintatantervben szereplő tantárgyak egy része hangsúlyozottan a hitéleti MA szakokra való továbblépésre készíti fel. Ilyen tantárgyak például a romológia, a pedagógia, az egyháztörténeti kurzusok, a liturgia, a kutatószeminárium, a felekezetiismeret, az egyházismeret, valamint az általános és protestáns etika.

Az önálló kutatáshoz szükséges ismereteket részben a szakdolgozat tantárgy hivatott közvetíteni. A hitéleti BA szakokon éppen a legutóbbi hitéleti akkreditáció során megfogalmazódott MAB ajánlás alapján vezettük be a *Kutatószeminárium* tantárgyat, ahol kiscsoportos formában kifejezetten az önálló kutatáshoz szükséges ismeretek oktatása és begyakoroltatása a cél. Ez a tantárgy azóta a kántor szakon is kötelező. E kurzusok rendre kitérnek a tudományelméleti, tudomány-etikai alapok ismertetésére, a kutatás módszertanára, beleértve a szakirodalom-kutatás, a könyvtár- és könyvhasználat, valamint az elektronikus/digitális adatbázisok, könyvtári katalógusok, digitális kutatási segédeszközök használatára.

Intézményünkben – a Debreceni Református Kollégium hagyományainak megfelelően – az oktatói és nevelői munka fontos része a tehetségek felismerése és kibontakoztatásának támogatása.

A szervezett tehetséggondozást, a tudományos diákköri munkát és az önképzőköri kezdeményezéseket a Tudományos Diákköri Tanács segíti és koordinálja. A bizottság öt oktató és két hallgató tagból áll. Egyetemünk 2018-ban Akkreditált Kiváló Tehetségpont (TP 141 001 745) lett. A tehetségpont programjában aktívan részt vevő hallgatók számára külön helyiség áll rendelkezésre, ahol kézikönyvtár és korszerű számítógépek segítik a tudományos munkát.

Az intézményi TDK és az országos OTDK részvétel kiemelt figyelmet kap egyetemünk tehetséggondozásában. Intézményünk rendszeresen tart házi TDK-konferenciát, az itt továbbjutó pályamunkák kb. 40%-a országos szinten is eredményesnek bizonyul. A legutóbbi akkreditáció óta vezettük be a kiemelkedő tehetségeket felkaroló demonstrátori rendszert. A demonstrátor foglalkoztatása határozott idejű, legfeljebb 10 hónapos, a tanév végéig szóló hallgatói munkaszerződés alapján történik. A demonstrátorok tudományos diákköri kutatásuk mellett tanszéki feladatokban is közreműködnek. Jelenleg a szak oktatásában részt vevő tanszékeken összesen 3 demonstrátor működik.

Támogatjuk a kiemelkedő teljesítményt nyújtó hallgatóink hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételét. Folyamatosan van lehetőség külföldi résztanulmányokra is az ERASMUS+, CEEPUS, Campus Mundi hallgatói mobilitási programokban, hitéleti szakos hallgatóink számára pedig nyitva áll az egyházi ösztöndíjháttér (USA, Dél-Korea, Németország, Svájc, Hollandia, Nagy-Britannia). A külföldi ösztöndíjak graduális és posztgraduális hallgatóink számára egyaránt elérhetőek. Ezekben az ösztöndíjprogramokban átlagosan 14 hallgató vesz részt minden tanévben.

A tapasztalat azonban az, hogy ezekkel a lehetőségekkel a rövid, 6 féléves képzési idő miatt a szak hallgatói csak elvétve élnek. A legutóbbi években a szak két hallgatója jelentkezett TDK munkára, de a felkészülést ők végül eredménytelenül, idő előtt megszakították. Ezért a legutóbbi akkreditáció óta, intézményfejlesztési tervünk vállalásaként, jelentős lépéseket tettünk, melyek eredményei, reményeink szerint, a következő években jelentkezni fognak.

Így egyetemünk a 2018/2019. tanévben *A tudományos kutatás és szövegalkotás módszertana* címen hirdetett szabadon választható kurzust a témakörben valamennyi szak hallgatói számára. A hitéleti BA szakokon, s így a kántor szakon is – ahogy fentebb már említettük – bevezettük a *Kutatásseminárium* tantárgyat. S végül a TDK-munka serkentése érdekében, 2018 őszétől a TDK-zó hallgatók „Rektori TDK-ösztöndíj”-ra pályázhatnak, az oktatók a TDK felkészítő munkát kontaktórának számolhatják el, illetve az oktatói követelményrendszer értelmében a főiskolai docenstől kezdve a TDK témavezetés a foglalkoztatás, illetve az előléptetés előfeltétele.

A szak hallgatói végzés után tanulmányaikat a pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés MA mesterszakon folytathatják.

2.4. Értékelés és ellenőrzés

Az értékelés és ellenőrzés módszerei, eljárásai és szabályai. A záróvizsga tartalma, tematikája, szerkezete és értékelési rendszere. A záróvizsga bizottságok munkája, tapasztalata, s ezek visszacsatolása az oktatási folyamatba.

A szakdolgozati témaválasztás gyakorlata (hallgatói kezdeményezésre, a hallgatók témaválasztásának megoszlása a szakterület egyes jellemző területei között stb.)

Az értékelés és ellenőrzés módszerei, eljárásai és szabályai:

A DRHE értékelési rendszere abszolút tudásmennyiséget mér, és ezáltal biztosítja, hogy az érdemjegy és a kurzus teljesítésére fordított munkaóra egy átlagos hallgatónál arányban legyen egymással. A tananyag ismeretének értékelése lehet:

- a) ötfokozatú (szigorlat, vizsga, gyakorlati jegy): jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) háromfokozatú (minősített) aláírás: kiválóan megfelelt (5), megfelelt (3), nem felelt meg (1),
- c) egyfokozatú aláírás.

A tantárgyak főbb számonkérési formái a következők:

- a) **gyakorlati jegyet vagy minősített aláírást** ír elő a tanterv, ha a tantárgy gyakorlati alkalmazása, az alkalmazási készség értékelése a képzési cél szempontjából lehetséges és szükséges. A gyakorlati jeggyel értékelendő tantárgy követelményeit a hallgatónak a szorgalmi időszakban kell teljesítenie. Az elégtelen és az elégtelennél jobb gyakorlati jegyet a vizsgaidőszak első két hetében lehet javítani. Az írásbeli számonkérés (zárthelyi dolgozat) a szorgalmi időszak alatt, a kurzusleírásban (tárgytematikában) rögzített feltételek szerint, több részletben is teljesíthető. Az érdemjegyet legkésőbb a vizsgaidőszak vége előtt egy héttel a hallgató leckönyvébe be kell írni.
- b) A **vizsga** formája lehet írásbeli vagy szóbeli. Ennek keretében arról kell meggyőződni, hogy a hallgató milyen szinten sajátította el a tananyagot, illetőleg arról, hogy képes lesz-e az erre épülő további tananyag elsajátítására. A vizsga értékelése ötfokozatú minősítéssel történik. Az írásbeli vizsga esetében az eredmény ismertetésekor, az oktató által megadott időpontban a hallgató jogosult kijavított dolgozata megtekintésére.
- c) a **szigorlat** a képzési cél szempontjából alapvető tantárgyak anyagát lezáró komplex számonkérés. A szigorlat értékelése ötfokozatú minősítéssel történik.
- d) a **záróvizsga** a tanulmányokat lezáró komplex, szóbeli vizsga.

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat a szóbeli és az írásbeli értékelés legfontosabb kritériumait rögzíti (TVSz 28. §). Intézményünk értékelési rendszere abszolút tudásmennyiséget mér, az ötfokozatú értékelés szempontjait pedig – mind a szóbeli, mind az írásbeli vizsga esetében – rögzíti, a szubjektív elemet a minimálisra szorítva vissza ezzel a hallgató teljesítményének értékelésében. Az Etikai kódex részletesen kitér a vizsgáztatás során érvényesítendő etikai normákra (EK 2. §), erről a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó szakasza (TVSz 28. §) szintén tájékoztatja a hallgatókat.

A tantárgyak számonkérésének rendjét részben az adott tantárgyleírás rögzíti, részben pedig az adott félévben a tantárgy kurzusának tárgytematikája részletezi. A tárgytematikát a tantárgyfelelős a Neptun egységes tanulmányi rendszerben a tantárgyhirdetés időszakában rögzíti és lezárja, illetve ezzel a tantárgy felvétele előtt a hallgatók tudomására hozza; a vizsgakövetelmények módosítása a szorgalmi időszakban már nem lehetséges.

Az egyes tantárgyak oktatása során elsajátított ismeretanyag számonkérésének módját a tantárgyfelelősök rendszeresen (legalább ötévente) felülvizsgálják.

Kötelező szigorlatok:

- *Egyházzene szigorlat:* Zenetörténet, Hymnológia, Liturgika tantárgyakból. A szigorlat a negyedik szemeszter végén kötelező.
- *Teológiai szigorlat:* Egyházismeret, Felekezetismeret, Hitvallásismeret, Keresztyén hitünk alapjai tantárgyakból.

A szakdolgozat, a szakdolgozati témaválasztás gyakorlata:

A hallgatók a szakdolgozatot bármely tanszék tudományterületén írhatják. A szakdolgozat témakörét és a témavezetőt a hallgatók választják, a kiválasztott oktató pedig a konzultációs lap aláírásával igazolja, ha elfogadta a hallgató jelentkezését, és rögzíti a közösen meghatározott témát. A konzultációs lapot a hallgató a Tanulmányi Osztályon adja le. A Szakdolgozat [1–2] tantárgyat a mintatanterv az 5. és a 6. szemeszterre ajánlja. A szorgalmi időszakban teljesítendő, minimum 3 konzultációt a konzultációs lapon a témavezető aláírásával igazolja. A dolgozatot bekötött formában kell beadni a Tanulmányi Osztályra, és fel kell tölteni a szakdolgozati repozitóriumba. A témavezető a dolgozat értékelését írásban készíti el, amit a záróvizsga-bizottság előtt ismertet.

A szakon az utóbbi öt évben összesen 5 hallgató nyújtott be szakdolgozatot, mind az öten az Egyházzenei Tanszékről választottak témavezetőt. Ez azt jelenti, hogy egyikük sem az általános teológiai képzést kínáló tanszékeket, hanem a zenei kompetenciák fejlesztéséért felelős tantárgyak oktatóit választották – ami egyrészt jelzi a tanszék oktatói felé irányuló bizalmat, másrészt a hallgatók zenei, illetve gyakorlati orientáltságát.

A záróvizsga részei:

- az elfogadott szakdolgozat vizsgabizottság előtti megvédése;
A záróvizsgán a bíráló megismerése után a hallgató tételeinek igazolásával, a feltett kérdésekre történő válaszadásokkal védi meg záródolgozatát. A Bizottság a védelemre külön érdemjegyet ad.
- *komplex szóbeli vizsga:* A komplex szóbeli vizsga tételsora a szakra jellemző specifikus, komplex ismeretek számonkérésére tekint, különösen is az elérendő szakmai kompetenciák megjelenítésére, számonkérésére.
- *gyakorlati (kántori) vizsga:* A gyakorlati vizsga a Kántori szolgálat (összefüggő szakmai gyakorlat) zárásaként, annak helyszínén kerül sor egy nyilvános, zenés áhítat formájában, melynek részei: két, lehetőleg más stílusokból való és eltérő nehézségi fokú hangszeres előadási darab élményszerű megszólaltatása; öt egyházi ének (két genfi zsoltár és három dicséret) gyülekezeti énekkíséret-szerű eljátszása (a jelölt ez esetben saját maga énekel); egyszerű négyzólamú énekkíséret hangszeres lapról-olvasása.

A vizsgák eljárási és értékelési rendjét a tantárgyi tematika részletesen rögzíti.

2.5. Az előírt kompetenciák elsajátíttatása

A szak kimeneti céljául kitűzött (KKK szerinti) **általános és szakmai kompetenciák** elsajátíttatásának megvalósulása, a **kompetenciák** és a **tantárgyak, ismeretkörök** kapcsolata, alkalmazott **oktatási módszerek**.¹³

Kialakítandó kompetenciák	A kompetenciát fejlesztő tantárgyak megnevezése
a) tudása	
Átfogóan ismeri az adott képzési terület tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.	A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Bibliaismeret [1, 2]; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Egyházismeret; Egyházzene szigorlat; Ének tantárgypedagógia [1, 2]; Felekezetismeret; Gyerme- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Hitvallásismeret; Hymnológia [1, 2]; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kutatószeminárium; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]; Szabadon választható tárgyak [1, 2, 3]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai szigorlat; Testnevelés [1, 2, 3]; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]
Ismeri a szakterületéhez kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert.	A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Bevezetés a pszichológiába; Bibliaismeret [1, 2]; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Egyházzene szigorlat; Ének és hangképzés [1, 2]; Ének tantárgypedagógia [1, 2]; Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Gitár [1, 2]; Gyerme- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Hitvallásismeret; Hymnológia [1, 2]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kutatószeminárium; Liturgia [1-2]; Népelek, népzene [1, 2, 3, 4]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]; Pszichológia 1; Szabadon választható tárgyak [1, 2, 3]; Szakdolgozat [1, 2]; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Teológiai szigorlat; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]; Zeneirodalom [1, 2, 3]; Zenetörténet [1, 2, 3]
Ismeri szakterülete fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.	Egészségtan; Egyházismeret; Ének és hangképzés [1, 2]; Felekezetismeret; Gitár [1, 2]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Népelek, népzene [1, 2, 3, 4]; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]; Pedagógia 1; Romológia [1, 2]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai szigorlat; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]
Birtokában van azon ismeretek körének, amelyek szükségesek az adott és más képzési területen folyó mesterképzésbe való belépéshez.	A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Általános és protestáns etika; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Egyházismeret; Felekezetismeret; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kutatószeminárium; Liturgia [1-2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Pedagógia 1; Romológia [1, 2]

¹³ Jelen táblázat a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet BA szakokra előírt minimális kompetencia-jegyzékét követi. Az alkalmazott oktatási és számonkérési módszerek a nevesített tantárgyak tantárgyleírásaiban olvashatóak.

Átfogóan ismeri a szakterületéhez kapcsolódó jogi szabályozást, az etikai normákat.	A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; Általános és protestáns etika; Egyházismeret; Felekezetismeret; Keresztyén hitünk alapjai; Pedagógia 1; Romológia [1, 2]
Rendelkezik azzal a tudással, azokkal a képességekkel, attitűdökkel, amelyek szakmáját az állampolgári műveltség meghatározott köréhez kötik.	A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; Általános és protestáns etika; Egészségtan; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Ének és hangképzés [1, 2]; Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Liturgia [1-2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Pedagógia 1; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Zeneirodalom [1, 2, 3]; Zenetörténet [1, 2, 3]
b) képességei	
Ellátja a szakképzettségének megfelelő munkakört.	A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Bibliaismeret [1, 2]; Ének és hangképzés [1, 2]; Gitár [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Hitvallásismeret; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Liturgia [1-2]; Népének, népzene [1, 2, 3, 4]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]
Elvégzi a szakterülete ismeretrendszerét alkotó diszciplínák alapfokú analizését, az összefüggések szintetikus megfogalmazását és adekvát értékelését.	Bevezetés a pszichológiába; Bibliaismeret [1, 2]; Hitvallásismeret; Hymnológia [1, 2]; Kutatószeminárium; Pszichológia 1; Teológiai szigorlat
Szakterülete eljárásrendjét, legfontosabb elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát feladatai végrehajtásakor alkalmazza.	A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Egyházismeret; Egyházzene szigorlat; Ének és hangképzés [1, 2]; Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Felekezetismeret; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kutatószeminárium; Népének, népzene [1, 2, 3, 4]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Teológiai szigorlat; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]
Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven, rendelkezik a hatékony információkeresés és -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.	A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Egészségtan; Egyházismeret; Felekezetismeret; Gitár [1, 2]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai szigorlat
Megért, illetve értelmez összefüggő szövegeket, valamint vizuális jelekkel, tipográfiai eszközökkel,	A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; Általános és protestáns etika; Egészségtan; Hitvallásismeret; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Liturgia [1-2]; Pedagógia 1; Szakdolgozat [1, 2]

ikonokkal tagolt szövegeket, táblázatokat, adatso-rokat, vizuális szövegeket mozgó-, állóképeket, tér-képeket, diagramokat.	
Rutin szakmai problémákat azonosít, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges elvi és gyakorlati hátteret, azokat standard műveletek gyakorlati alkalmazásával megoldja.	Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Egyházzene szigorlat; Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]; Romológia [1, 2]; Zeneirodalom [1, 2, 3]; Zenetörténet [1, 2, 3]
Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.	A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; Általános és protestáns etika; Bevezetés a pszichológiába; Egészségtan; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Egyházismeret; Ének és hangképzés [1, 2]; Ének tantárgypedagógia [1, 2]; Felekezetismeret; Gitár [1, 2]; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Hymnológia [1, 2]; Kutatószeminárium; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]; Pedagógia 1; Pszichológia 1; Romológia [1, 2]; Szabodon választható tárgyak [1, 2, 3]; Szakdolgozat [1, 2]; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Testnevelés [1, 2, 3]; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]
Munkahelye erőforrásaival gazdálkodik, felhasználva szakmai tudását.	Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Gitár [1, 2]; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Pedagógia 1; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Zenetörténet [1, 2, 3]
c) attitűdje	
Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.	Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Bevezetés a pszichológiába; Bibliaismeret [1, 2]; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Ének és hangképzés [1, 2]; Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Gitár [1, 2]; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Hitvallásismeret; Keresztyén hitünk alapjai; Kutatószeminárium; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Népének, népzene [1, 2, 3, 4]; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Pszichológia 1; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]
Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.	A XVIII-XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Egyházismeret; Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Felekezetismeret; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Hymnológia [1, 2]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kutatószeminárium; Liturgia [1-2]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai szigorlat
Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.	Egyházzene szigorlat; Ének és hangképzés [1, 2]; Ének tantárgypedagógia [1, 2]; Gitár [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Keresztyén hitünk alapjai; Népének, népzene [1, 2, 3, 4]; Orgonarepertoár-ismeret [1, 2]; Romológia [1, 2]; Szabodon választható tárgyak [1, 2,

	3]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai szigorlat; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]; Zeneirodalom [1, 2, 3]; Zenetörténet [1, 2, 3]
Törekszik arra, hogy önképzése a szakmai céljai megvalósításának egyik eszközévé váljon.	A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Egészségtan; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Egyházismeret; Egyházzene szigorlat; Ének tantárgypedagógia [1, 2]; Felekezetismeret; Gitár [1, 2]; Gyermekek és ifjúsági énekek [1, 2]; Hitvallásismeret; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kutatószeminárium; Liturgia [1-2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Pedagógia 1; Romológia [1, 2]; Szabadon választható tárgyak [1, 2, 3]; Szakdolgozat [1, 2]; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Teológiai szigorlat
Komplex megközelítést kívánó, illetve váratlan döntési helyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.	A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Általános és protestáns etika; Egyházzene szigorlat; Felekezetismeret; Hitvallásismeret; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Pedagógia 1; Szabadon választható tárgyak [1, 2, 3]
Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.	A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; Általános és protestáns etika; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ének és hangképzés [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Liturgia [1-2]; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Pedagógia 1; Szakdolgozat [1, 2]; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Testnevelés [1, 2, 3]; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]; Zeneirodalom [1, 2, 3]; Zenetörténet [1, 2, 3]
Folyamatos személyes tanulását a közjó szolgálatában értelmezi.	Általános és protestáns etika; Bibliaismeret [1, 2]; Egészségtan; Egyházismeret; Felekezetismeret; Pedagógia 1; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]
d) autonómiája és felelőssége	
Váratlan döntési helyzetekben is önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.	Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Bibliaismeret [1, 2]; Hitvallásismeret; Keresztyén hitünk alapjai; Kutatószeminárium; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Romológia [1, 2]; Teológiai szigorlat
Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.	A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Egyházismeret; Egyházzene szigorlat; Ének és hangképzés [1, 2]; Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Felekezetismeret; Gitár [1, 2]; Gyermekek és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Hitvallásismeret; Hymnológia [1, 2]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Keresztyén hitünk alapjai; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Liturgia [1-2]; Népelemek, népzene [1, 2, 3, 4]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Romológia [1, 2]; Szakdolgozat [1, 2]; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]; Zeneirodalom [1, 2, 3]; Zenetörténet [1, 2, 3]

<p>Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.</p>	<p>Bevezetés a pszichológiába; Egyházi ének [1, 2, 3, 4]; Egyházismeret; Ének és hangképzés [1, 2]; Ének tantárgypedagógia [1, 2]; Felekezetismeret; Gitár [1, 2]; Gyermekek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Informatikai alap- és felhasználói ismeretek; Keresztyén hitünk alapjai; Népének, népzene [1, 2, 3, 4]; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Orgonarepertoár- ismeret [1, 2]; Pedagógia 1; Pszichológia 1; Szabadon választható tárgyak [1, 2, 3]; Szakdolgozat [1, 2]; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Testnevelés [1, 2, 3]; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]</p>
<p>Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.</p>	<p>Általános és protestáns etika; Egészségtan; Énekkar [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Gyülekezeti és iskolai énektanítás [1, 2]; Kutatószeminárium; Liturgia [1-2]; Teológiai szigorlat</p>
<p>A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.</p>	<p>A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Bibliaismeret [1, 2]; Egyházismeret; Egyházzene szigorlat; Ének és hangképzés [1, 2]; Felekezetismeret; Gitár [1, 2]; Hymnológia [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kutatószeminárium; Liturgia [1-2]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Pedagógia 1; Teológiai szigorlat; Zeneirodalom [1, 2, 3]; Zenetörténet [1, 2, 3]</p>
<p>Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeit fejleszti és olyan új kompetenciákat sajátít el, amelyek segítségével alkalmassá válhat egy szervezeten belül felelősségteljes munkakör vállalására.</p>	<p>A cigány zene- és tánckultúra. Zenei szolgálat cigányok/romák között; A XVIII–XX. századi egyháztörténet alapvonalai; Általános és protestáns etika; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Egészségtan; Ének tantárgypedagógia [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Orgona [1, 2, 3, 4, 5, 6]; Orgonarepertoár- ismeret [1, 2]; Pedagógia 1; Szabadon választható tárgyak [1, 2, 3]; Szakdolgozat [1, 2]; Szolfézs és zeneelmélet [1, 2, 3, 4]; Vezénylési gyakorlat [1, 2, 3, 4, 5]</p>

Hogyan vizsgálják a kompetencia-fejlesztés eredményességét?

A Minőségbiztosítási Szabályzat kidolgozott eljárásokkal rendelkezik arra vonatkozóan, hogy a volt hallgatóink munkaerőpiaci helytállását mérje, illetve a képzés során végzett kompetencia-fejlesztés hatékonyságáról a végkimenet vonatkozásában visszajelzéseket kapjon.

Ilyen eszköz a záróvizsgán a vizsgabizottságtól kért visszajelzés, az összefüggő szakmai gyakorlat helyszínéről bekért ajánlás, illetve anonim elégedettségi felmérés, valamint a munkáltatók között végzett rendszeres felmérések, illetve szabályzatilag nem rögzített egyeztetések, fórumbeszélések (Lásd Minőségbiztosítási Szabályzat alábbi fejezeteit: a szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények értékelése, a záróvizsgán nyújtott hallgatói teljesítmények értékelése, a végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettségének mérése). A kapott adatokat az intézményi mintatanterv fejlesztése során tudjuk figyelembe venni.

További fontos eszköze a hallgatók kompetencia-fejlődése nyomon követésének az évfolyam-felelősi/mentortanári rendszer. Ez azt jelenti, hogy minden hallgató egy évfolyamközösség tagja, amelyet egy oktató vezet. Az évfolyam rendszeresen, zömében heti rendszerességgel találkozik, közös programokat, évfolyam-kirándulásokat, gyülekezeti kiszállásokat, csendes hétvégéket szervez. Ez a kötetlen emberi kapcsolatok kialakulásának kedvező gyakorlat nagyban elősegíti a pályaválasztás iránti motiváció fenntartását, a pozitív példák és elvek átadását, a személyes életúti ne-

hézségek feldolgozását, illetve a kompetencia-fejlesztés eredményességének folyamatos intézményi nyomon követését.

S végül a hitéleti szakok többségének sajátossága, hogy a hallgatók minden tanév tavaszi félévében minősítési eljárásen esnek át. Az eljárást a Teológiai Intézet oktatóiból és a fenntartó egyházkerület küldöttjéből álló Minősítő Bizottság folytatja le annak érdekében, hogy meggyőződhessen arról, hogy a hallgató:

- hitbéli felfogása és magatartása a Szentírás, valamint református hitvallásaink alapján áll,
- az MRE Zsinatának tanbéli és etikai állásfoglalásait magára nézve kötelezőnek fogadja el,
- alkalmas a tanulmányi idő alatt rá váró lelkipásztori, illetve hitoktatói, hittanár-nevelői és kántori jellegű feladatok ellátására,
- a jövőben alkalmas lelki vezetője lehet a rábízott gyülekezeteknek, illetve a hitoktatásban részt vevő gyermekeknek és fiataloknak.

A Minősítő Bizottság a hallgató adott tanévi tanulmányi eredményeit összesítő táblázat, anyaggyűlekezete lelkipásztorának írásbeli véleménye, az évfolyamfelelős, végzős lelkész szakirányú hallgatóknál pedig a szakoktató lelkész nyilatkozata és a Minősítő Bizottság tagjainak észrevételei alapján vizsgálja meg a hallgató tanulmányi előmenetelét, közösségi tevékenységét és életvitelét. Ez az eljárás lehetővé teszi a hallgatók kompetenciái fejlődésének folyamatos nyomon követését. A „nem megfelelt” minősítést kapott hallgató egyházi alkalmazotti szakon nem folytathatja tovább a tanulmányait.

2.6. A képzés eredményessége, a hallgatói létszámadatok

Jelentkezési, felvételi és végzési adatok alapján

teljes idejű képzésben (nappali)

tanév	jelentkezők száma	felvételi keret (tervezett felvételt)	felvettek száma		felvételi ponthatár (áll. fin./ önkts.) /ha releváns/	a képzési idő alatt diplomát szerzők száma
			állami finansz.	önköltséges		
2011/12	-		-	-		-
2012/13	-		-	-		-
2013/14	1	15	-	-		-
2014/15	2	15	2	-	270	1
2015/16	3	15	3	-	305	1

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A fenti adatok jelzik, hogy a képzés rendkívül szűk réteget ér el. A kevés jelentkező zömében kellő zenei előképzettséggel, az Egyházzenei Tanszék valamely oktatójának ajánlására jelentkezik a képzésre, így sikerrel teljesíti a kötelezettségeit.

részidejű képzésben (esti, levelező, távoktatás) együtt

tanév	jelentkezők száma	felvételi keret (tervezett felvételt)	felvettek száma		felvételi ponthatár (áll. fin./ önkts.) /ha releváns/	a képzési idő alatt diplomát szerzők száma
			állami finansz.	önköltséges		
2011/12			-	-		-
2012/13			-	-		-
stb.			-	-		-

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A kántor szakon nem indult részidejű képzés (esti, levelező vagy távoktatás).

nyelvismeret (államilag elismert nyelvvizsgák alapján, nappali tagozaton)

tanév	nappalira felvettek közül a felvételnélkor nyelvvizsgája volt		a nyelvvizsga hiánya miatt közvetlenül a záróvizsga után nem kapott diplomát	
	fő	%	fő	%
2011/12	-	-	-	-
2012/13	-	-	-	-
2013/14	-	-	-	-
2014/15	1	50	-	-
2015/16	2	67	-	-

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A szakra fölvevett hallgatók összességében 60%-a már nyelvvizsga birtokában kezdte meg szakos tanulmányait, így a nyelvvizsga hiányában ki nem adott diplomák számaránya nem jelentős.

Intézményünk ezzel együtt is a szakon hallgatóinak kötelezően választható tantárgyként 3 félév általános nyelvi alapozó képzést biztosít, melynek célja a diplomához szükséges nyelvvizsgára való felkészülés támogatása. Bár a nyelvvizsga hiányában ki nem adott diplomák számaránya országos viszonylatban nem kiemelkedő, a statisztikai adatok ismeretében a legutóbbi akkreditáció óta szigorítottuk a nyelvi képzés alóli mentesülés szabályait (TVSZ 20. §). Így 2017 szeptembere óta a külföldön, nem német vagy angol képzési nyelvű intézményben szerzett érettségi bizonyítvány nem mentesít a nyelvi kurzusok teljesítése alól.

További fontos eszköze a hallgatók jobb nyelvi felkészülésének, hogy egyetemünk a Nemzeti felsőoktatási törvény előírásának megfelelően, valamennyi szakán a diploma megszerzéséhez szükséges kreditszám 10%-ának teljesítését idegen nyelven is lehetővé teszi a hallgatóknak. Ennek érdekében intézményünk minden tavaszi félévben egy 67 kreditet tartalmazó tantárgycsomagból hirdet meg 20-30 kreditnyi tantárgyat a szakok kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható tantárgyaiból. A kurzusok beindulásának minimális hallgatói létszáma e tárgyak esetében nem 5, hanem 3 fő. Ezt a rendszert a legutóbbi akkreditáció óta dolgoztuk ki, és 2017 tavaszán vezettük be. A hallgatókat pedig e kurzusok felvételére azzal is motiváljuk, hogy pályázatok elbírálása, ösztöndíjak odaítélése esetén az így szerzett krediteket többletponttal jutalmazzuk.

S végül a nyelvvizsga megszerzésének további támogatását jelenti az, hogy a Romológia Tanszék 2017 óta a cigány nyelvből is hirdet szabadon választható kurzusokat.

3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei

3.1. A szak „gazdája”, menedzselése

A feladatok és hatáskörök feltüntetésével

A DRHE valamennyi szakjához, szakirányához és képzéséhez tartozik *szakfelelős*, akinek az adott szak minőségbiztosítási felügyelete, fejlesztése, folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése a feladata. A szak-, a szakirány- és a képzésfelelősnek eleget kell tennie a MAB által támasztott követelményeknek, valamint a DRHE Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített szakmai előírásoknak.

A szakfelelős minőségbiztosítással kapcsolatos feladatai a felelősségi körébe tartozó szak, képzés és szakirány (továbbiakban: képzési program) vonatkozásában:

- a) a képzési és kimeneti követelményei teljesülésének és az akkreditációs követelményeinek való folyamatos megfelelés felügyelete, javaslattétel a képzési program fejlesztésére,
- b) a szakmai gyakorlólhelyek és a felkért gyakorlatvezetők, mentorok, szakoktatók (a továbbiakban: gyakorlatvezető) előzetes szakmai véleményezése,
- c) a felkért külső óraadók személyének előzetes szakmai véleményezése,
- d) a mintatanterv, képzési program módosítására vonatkozó indítványok előzetes véleményezése, felkérés szerint annak előkészítése,
- e) a tanulmányi tájékoztató anyagának, az intézményi tájékoztatók, brossúrák, honlapoldalak adott szakra vonatkozó leírásainak folyamatos korszerűsítése, módosításuk kezdeményezése,
- f) a képzési és kimeneti követelményekben előírt szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények felmérésében a minőségügyi referens munkájának támogatása,
- g) a szakot népszerűsítő kampányokban, kiszállásokban, nyílt napokon való részvétel,
- h) az elégedettségi felméréseknek az adott szak vonatkozásában történő összegző kiértékelése,
- i) a szakjelentés összeállítása és betérjesztése.

A szakfelelőst az adott szak képzési programjának és szakmai gyakorlatainak tartalmi és személyi elemeit érintő valamely kérdés megtárgyalása esetén a Tanulmányi Bizottság és a Szenátus ülésére tanácskozási joggal meg kell hívni. A szakmai gyakorlólhelyek, valamint a szakoktatók kiválasztása során az intézetvezető köteles előzetesen kikérni a szakfelelős állásfoglalását.

A szak minden tantárgyához tartozik felelős, akinek a tantárgy fejlesztésének, oktatásának közvetlen szakmai felügyelete, a tantárgyi program folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése, új képzési program indítása esetén a tantárgyi programok, tantárgyleírások kidolgozása a feladata. A *tantárgyfelelősnek* eleget kell tennie a MAB által támasztott követelményeknek, valamint a DRHE Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített szakmai előírásoknak.

A kántor szak szakfelelőse évtizedek óta működik tanárként a közoktatásban és másfél évtizede a felsőoktatásban. Karnagyai munkájának súlyponti eleme az egyházzene, ezen belül a református egyházzene. Előadói és publikációs tevékenysége elsősorban szűkebb szakterületére, a zene-történet és a zeneoktatás kérdéseire korlátozódik. Az egyetemet fenntartó egyházkerület mindezek elismeréseképpen kérte föl a zeneigazgatói feladatok ellátására, és delegálta a Zsinat énekügyi bizottságába. Szerteágazó működésének köszönhetően áttekintheti az érintett szak hallgatóira váró feladatok java részét.

3.2. Belső, rendszeres minőségbiztosítás

Végeznek-e a szakon belső, rendszeres, szervezett minőségbiztosítási tevékenységet?
(*minőségbiztosítási felelős(ök)? bizottság?*)?

Képzési szolgáltatásának folyamatos fejlesztése céljából a DRHE valamennyi képzési programja (szakja, szakiránya és képzése) vonatkozásában két évente áttekintő jelentést készít. A szakjelentés a vizsgált időszak vonatkozásában az alábbi főbb területekre terjed ki:

- a) jelentkezési és felvételi adatok, azok változásának iránya, tendenciái,
- b) a Neptun egységes elektronikus tanulmányi rendszer adatai,
- c) a hallgatói elégedettség, az elégedettségi felmérések és a szak hallgatóinak hallgatói fórumán szerzett tapasztalatok alapján,
- d) tehetséggondozás (versenyeredmények, TDK),
- e) a záróvizsgák tapasztalatai,
- f) végzett hallgatók elégedettségi felmérése(i) és egyéb pályakövetési információk,
- g) a szak oktatóinak helyzetértékelése, a szakra vonatkozó, a szak oktatói bevonásával készített C-SWOT analízis alapján,
- h) az intézményfejlesztési terv fejlesztési célkitűzéseinek és akcióterveinek az intézményfejlesztési tervben rögzítettek szerinti, időarányos teljesülése.

A szakjelentést a szakfelelős értékelő záradékkal látja el, amelyben nyilatkozik arról, hogy véleménye szerint

- a) az adott szak vagy képzés a vizsgálat időpontjában megfelel-e az akkreditációs követelményeknek,
- b) az adott szak vonatkozásában időarányosan megvalósulnak-e az adott szakra vonatkozó intézményfejlesztési célok és akciótervek,
- c) melyek azok a területek, ahol szerinte minőségbiztosítási beavatkozásra van szükség.

A szakjelentések elkészítése során tehát a szakfelelős a minőségbiztosítási rendszer működésében részt vevők széles körének az eredményeivel dolgozik, s az adatok biztosítása a szakjelentések számára olyan kontrollpont, amely valamennyi érintett fél összehangolt, eredményes munkáját feltételezi.

A szakjelentés eszközét a legutóbbi akkreditáció során kapott javaslatként vezette be intézményünk, és először azt 2018 júniusában készítettük el. Az első jelentések az új Intézményfejlesztési terv (2019–2023) fontos forrásszövegei.

A szakjelentés, mint minőségbiztosítási eszköz, a Minőségbiztosítási Szabályzatban le szabályozott, egységes minőségbiztosítási és -fejlesztési rendszer része, melynek több felelőse és szereplője is bekapcsolódik a szakok fejlesztésébe. Így kiemelt szerepe van az intézményi minőségügyi referensnek (MBSZ 17. §), a tantárgyfelelősöknek (MBSZ 20. §), a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottságnak (MBSZ 16. §), valamint a rektornak, az oktatási rektorhelyettesnek és a Szenátusnak is (MBSZ 14–15. és 15B §). A szakfejlesztésre vonatkozó szenátusi előterjesztéseket a Vezetői Értekezlet és a Tanulmányi Bizottság is előzetesen véleményezi, a hitéleti szakok vonatkozásában, így a kántor szak vonatkozásában is ezt a Teológiai Intézetoktatói értekezlete is minden esetben megteszi.

Hogyan biztosítják és fejlesztik a képzés minőségét:

a bemenet körében: oktatók alkalmazása, hallgatók (*pl. tudásszint felmérés*)

Oktatók:

A legutóbbi intézményfejlesztési tervünkben stratégiai akcióként vállaltuk, hogy az oktatói követelményrendszerben (SzMSz) rögzítjük az egyes oktatói munkakörök betöltésének és az abban való továbbfoglalkoztatásnak a tudománymetrikai és egyéb szakmai kritériumait. Így minden ok-

tatói munkakör esetében rögzítettük, hogy milyen típusú publikációból hány darabot kell teljesíteni egy minősítési ciklus ideje alatt, illetve milyen tevékenységet és aktivitást várunk el az oktatóktól a tehetséggondozás, a nemzetközi kapcsolatok ápolása vagy a tudományos közéleti szerepvállalás terén. Az oktatók minden tanév végén egy űrlap kitöltésével munkájukról jelentést tesznek, s ebben a feltételek teljesülését is igazolniuk kell. A jelentésüket a közvetlen munkahelyi fellettesük véleményező záradékkal látja el, és azt – 2020 nyaratól kezdődően – majd a rektor is véleményezi.

Ezeket a kritériumokat az oktatói pályázatok elbírálása (előléptetések), valamint a határozott idejű szerződések meghosszabbítása esetén is mérlegelik a véleményalkotó fórumok. Szerződés-hosszabbítások és előléptetések esetén a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság a támogató határozatát az oktatói munka hallgatói véleményezése eredményének megismerése után hozza meg.

Hallgatók:

A hallgatók felvétele során intézményünk egyetlen szakon sem végez tudásfelmérést, mert a felvételi pontok kiszámítása a középiskolai teljesítmény, illetve az érettségi vizsga eredménye alapján történik.

Ugyanakkor a hitéleti szakokon a jelentkezők pályaalkalmassági vizsgálaton esnek át, amely a választott pálya iránti elhivatottság és az egyházi kötődés felmérése után, kiterjed a fogalmazás-készség, a nyelvhelyesség, a beszéd-készség, illetve zenei hallás és énektudás felmérésére is. A kántor szak felvételi eljárásában a zenei hallás és az énektudás mellett – elsősorban tájékozódó jelleggel – fölmérjük a jelöltek elméleti ismereteit, továbbá az egyházi dallamkincsben és a zenei írás-olvasásban való jártasságát is.

Intézményünk Hallgatói Felvételi Szabályzata a kántor szak pályaalkalmassági vizsgájával kapcsolatban az alábbiakat rögzíti:

(1) A pályaalkalmassági vizsgán a Felvételi Bizottság által felkért oktatók szóbeli, egyéni meghallgatás keretében felméri a jelentkezők

- a) beszéd-készségét és -technikáját,
- b) énekhangját, zenei hallását.

(2) A pályaalkalmassági vizsga keretében az (1) bekezdésben rögzítettek után a Felvételi Bizottság által felkért oktatók egyéni meghallgatás keretében felméri a jelentkezők

- a) hangszerjátékát: a jelentkezőnek két szabadon választott művet kell bemutatnia billentyűs (zongora, orgona vagy harmónium) hangszeren (lehet kottából játszani).
- b) református egyházi énekanyag-ismeretét: a Református Énekeskönyv 10 szabadon választott éneke, első versszakal kotta nélkül, a többi versszakal kottából.

Ha a jelentkező a (2) bekezdés a)–b) pontjában rögzített terület bármelyikén „nem alkalmas” minősítést kapott, pályaalkalmassági vizsgája sikertelen.

A legutóbbi akkreditáció óta vezettük be szakjainkon a *belépő hallgatók pályamotivációjának* felmérését. Ez egy kérdőíves, anonim adatfelvétel, amellyel felmérjük a belépő hallgatók intézményi és pályaválasztási motivációit, tanulmányi elkötelezettségét és jövőterveit, szabadidős szokásait, szülői háttérét, nem hitéleti szakosok esetén a vallásos kötődést. A felmérés célja, hogy a meglévő motivációs és érdeklődési motívumokra építve további, a hallgatók számára érdeklődésre számot tartó programokkal lehessen színesíteni az egyetemi életet.

Ugyancsak új, és a tehetséggondozáshoz kapcsolódó kezdeményezés, hogy 2016 óta minden tanév kezdetén kétfordulós *tehetségmérést* végzünk (Raven és Renzulli–Hartmann), mely a belépő első évfolyamban szűri a magas intelligenciával és kiemelkedő tehetséggel rendelkező hallgatókat. A mérést követően célzottan történhet meg a kiválogatott hallgatók integrálása az intézmény tehetséggondozó programjába, ezzel megnövelhető a tehetségek kibontakoztatására fordítható idő, s így a tehetséggondozás hatékonysága is.

az oktatási-tanulási folyamatban: oktatók működése (OMHV), hallgatók előrehaladása, eszköz- és infrastrukturális ellátottság biztosítása, fejlesztése:

A legutóbbi intézményfejlesztési tervünkben stratégiai akcióként vállaltuk, hogy az oktatói követelményrendszerben (SzMSz) rögzítjük az egyes oktatói munkakörök betöltésének, és az abban való továbbfoglalkoztatásnak a tudománymetrikai és egyéb szakmai kritériumait. Így minden oktatói munkakör esetében rögzítettük, hogy milyen típusú publikációból hány darabot kell teljesíteni egy minősítési ciklus ideje alatt, illetve milyen tevékenységet és aktivitást várunk el az oktatóktól a tehetséggondozás, a nemzetközi kapcsolatok ápolása vagy a tudományos közéleti szerepvállalás terén. Az oktatók minden tanév végén – egy űrlap kitöltésével – munkájukról jelentést tesznek, s ebben e feltételek teljesülését is igazolniuk kell.

Az oktatók működésével kapcsolatos hallgatói elégedettséget az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének (OMHV) rendszerével tudjuk mérni. A korábbi, kézzel kitöltendő elégedettségi kérdőívek helyett a Neptun elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül, digitális formában kérjük be minden félév után, valamennyi tantárgy vonatkozásában a véleményüket. Ennek köszönhetően az utóbbi két félévben jelentősen (több, mint 95%-ra) javult a véleménynyilvánítási hajlandóság, s így az eredmények is sokkal reprezentatívabbakká váltak. Az oktató írásos kimutatást kap a hallgatók véleményéről minden tantárgya vonatkozásában, de a kapott eredményeket össze tudja hasonlítani saját, az adott félévben hirdetett tárgyainak, saját intézete oktatóinak, valamint az egyetem valamennyi oktatójának átlagával is. Az eredmény részben titkos, azt csak az oktató tanészkevezetője és a rektor ismerheti. Azt látjuk, hogy több kolléga esetében a hallgatói elégedettség évről évre javul – az oktatók nyilván „reagálnak” a kapott észrevételekre és törekszenek a magasabb értékelésekre. Az eredmények intézményi összesítését a honlapunkon nyilvánosságra hozzuk, az oktatói előléptetések, illetve szerződés hosszabbítások során a MÉB az OMHV eredményét az adott oktató vonatkozásában több évre visszamenőleg mindig megismeri, és az intézeti/intézményi átlaghoz való viszonyon felül a több félév alapján kirajzolódó tendenciát is figyeli.

a képzési kimeneteket (*learning outcomes*) illetően:

Végeznek-e a szak működésére vonatkozó rendszeres felméréseket a következők körében?
oktatók -- hallgatók -- végzett hallgatók -- felhasználók, munkaerőpiac -- egyéb:

Ha igen, válaszaikat részletezzék.

Mi történik a válaszokkal, hogyan hasznosítják azokat? (Ha szükséges, típusonként részletezve.)

Intézményünk a Minőségbiztosítási Szabályzatában rögzítettek szerint rendszeresen végez elégedettségi felméréseket az oktatók, a nem oktatói alkalmazottak és a hallgatók között az egyetemmel szembeni elvárásaik, a DRHE oktatási és oktatásszervezési tevékenységével kapcsolatos elégedettségük, illetve ezek változásának értékelése céljából; a felmérés az oktatók és a nem oktató alkalmazottak esetében az intézményi vezetéssel, valamint a minőségbiztosítási rendszer hatékonyságával kapcsolatos elégedettségre is kitér. A felmérések eredményeit az érintettekkel alkalmazotti, illetve a hallgatók esetében szakonként hallgatói értekezleten ismertetjük, megadva a lehetőséget az eredmények kommentálására, részletesebb kifejtésére. Az eredményeket a szakfelelősök a szakjelentésekbe, a MÉB és az intézményvezetés pedig a minőségfejlesztési jelentésekbe, illetve stratégiai terveibe, mint pl. az intézményfejlesztési tervbe építi be.

Egyetemünk a végzett hallgatók között szintén rendszeresen végez elégedettségi felméréseket, hogy felmérje valamennyi képzési program vonatkozásában az egykori hallgatóknak az oklevelük munkaerőpiaci értékéről, az intézményünkben megszerzett kompetenciák hasznosságáról, az egyes részterületi képzések gyakorlati hasznosíthatóságáról, valamint a személyes karrierlehetőségeiről kialakult véleményét. Az eredményeket a szakfelelősök a szakjelentésekbe, a MÉB és az intézményvezetés pedig a minőségfejlesztési jelentésekbe, illetve stratégiai terveibe, mint pl. az intézményfejlesztési tervbe építi be.

S végül, az egyetem a volt hallgatók oklevele munkaerőpiaci értékének megítélése céljából a munkáltatók véleményét is igyekszik elégedettségi felmérésekkel rendszeresen mérni és értékel-

ni. Ez utóbbi eljárás esetében a legnehezebb statisztikailag releváns eredményekhez jutni, ezért itt a szabályzatilag rögzített, formális eljárás mellett felértékelődnek a fenntartó egyházkerület mint legfőbb foglalkoztató vezetőségével, valamint az esperesi karral folytatott egyeztetések, közös munkaértekezletek, az egyházmegyei és egyházkerületi közgyűléseken folytatott informális megbeszélések. A kapott eredményeket a szakfelelősök a szakjelentésekbe, a MÉB és az intézményvezetés pedig a minőségfejlesztési jelentésekbe, illetve stratégiai terveibe, mint pl. az intézményfejlesztési tervbe építi be.

3.3. Diplomás pályakövető rendszer (DPR)

a végzetek elhelyezkedésének követése, a rendelkezésre álló adatok és elemzésük

A DRHE képzési szolgáltatásának folyamatos fejlesztése céljából a DRHE valamennyi, egykori hallgatójának oklevele munkaerőpiaci értékéről, karrierlehetőségeiről kialakult véleményét rendszeresen mérni és értékelni kell.

A mérések és értékelések eredményét figyelembe kell venni a DRHE képzési stratégiájának előkészítésekor, szakok létesítésekor és indításakor, tantervek és képzési tervek meghatározásakor, módosításakor.

A kérdőíves felmérés a képzés három szakaszában történik. Elsőként a belépő hallgatók pályamotivációjának felméréssel kezdődik a vizsgálat, másodikként a felmérés a sikeres záróvizsgát tett hallgatók körében, közvetlenül a záróvizsgát követően, végül a végzést követő első, harmadik és ötödik, lelkész szak esetében további egyéb években. A kérdőívek mintáit a Minőségbiztosítási Szabályzat mellékletei rögzítik. Egyetemünk az intézményi kérdőívek kidolgozásakor figyelembe vette az országos Diplomás Pályakövető Program ajánlásait és az ott meghatározott kérdéseket.

A végzett hallgatók pályakövetésének elősegítése érdekében a DRHE – valamennyi szakja vonatkozásában – alumni rendszert működtet. Az intézményi alumni rendszer – mind elektronikus, mint hagyományos – szolgáltatásai révén biztosítja a DRHE és volt hallgatói között a kapcsolattartást, segít fenntartani a végzett hallgatókban az intézményhez kötődés, egymás között pedig az összetartozás érzését. Az intézményi alumni rendszer elektronikus szolgáltatásaival biztosítja a végzett hallgatók pályakövető vizsgálatához szükséges adatok és információk jelentős részét, valamint az időszakos adatgyűjtések egyszerű, költséghatékony lebonyolítását.

Az intézmény az alumni rendszer keretében a tagok nyilatkozatai alapján, az általuk szolgáltatott adatok felhasználásával nyilvántartást üzemeltet az alumni tagok személyi adatairól, elérhetőségéről, valamint a szolgáltatásokhoz kapcsolódó egyéb adatokról.

Az intézményi alumni rendszer keretében a DRHE volt diákjai számára

- internetes közösségi felületet (intézményi alumni weboldalt),
- önkéntes adatszolgáltatáson alapuló elektronikus nyilvántartást,
- elektronikus levelező rendszerén keresztül meghívásokat, felvételi felhívásokat, továbbtanulási tájékoztatókat,
- elektronikus és/vagy nyomtatott tájékoztató kiadványokat, intézményi hírleveleket,
- rendszeres időközönként (évfolyam-)találkozókat, kulturális, tudományos és hitéleti eseményeket, rendezvényeket,
- az intézmény különböző szolgáltatásainak igénybevételéhez a vonatkozó szabályzatokban meghatározott kedvezményeket biztosít (pl. könyvtár, sportpálya használat, sporteszköz-kölcsönzés, képzési díjak, vendégszobák).

Az alumni rendszer felelősét a rektor előterjesztése alapján a Szenátus választja meg, megbízása öt éves időtartamra szól, és az többször meghosszabbítható. Az alumni rendszer működését a főtitkár segíti és ellenőrzi. Az alumni rendszer működésének további részleteit a DRHE Alumni Szabályzata rögzíti.

S végül, egyetemünk az országos Diplomás Pályakövető Rendszer adatait is a visszajelzés egyik fontos eszközének tekinti végzett hallgatóinak elhelyezkedéséről, így a diploma munkaerőpiaci

értékeléséről. A visszajelzések adatvédelmi okokból névtelenek. A kántor szakon végzetek csekély száma azonban a válaszokat könnyen beazonosíthatóvá tenné. A visszajelzők között nem is volt kántor szakos.

3.4. **Intézkedések, reakciók**

esetleges korábbi vonatkozó MAB határozatok észrevételeire

A legutóbbi intézményfejlesztési tervünkben az előző akkreditációs eljárást lezáró, látogatóbiztonsági jelentés ajánlásai alapján az alábbi minőségfejlesztési feladatokat foglalmaztuk meg:

- *KLM szakon kántor szakirány indítása:* Az ún. KKK-rendeletben egyházunk Zsinatának közvetítésével sikerült érvényesíttetni azt a szempontot, hogy a hitéleti szakok a rendeletben közzétett KKK-ban nem nevesített specializációkon túlmenően, saját hatáskörben is alapíthassanak és indíthassanak specializációkat. Így az állami jogszabályi háttér kialakult – a specializáció megalkotása a következő intézményfejlesztési ciklusra maradt.
- *Piackutatás, a szakképzettség iránti valós igények felmérése:* ez részben megvalósult, amennyiben a Fenntartó a vele lefolytatott egyeztetés során a szak fenntartása iránti igényét nyilvánította ki.
- *A szakról az intézményen belüli és kívüli továbblépés lehetőségének megvizsgálása:* Ez megtörtént, a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karával egyeztetve. A partnerintézménynek nem volt olyan képzése, amely bemeneti feltételként a kántor BA szakot el tudta volna fogadni.
- *Az ifjúsági munkában hasznosítható, további hangszerek oktatásának bevezetése:* a vállalásunknak eleget tettünk, a szakon bevezettük kötelezően választható tantárgyként a gitár oktatását.
- *A kiscsoportos oktatási módszerek (a minőségi képzést célzó, szemináriumi csoportos oktatási modell) visszaszorulásának megakadályozása megfelelő tantárgy előírásával:* a vállalást teljesítettük a *Kutatásseminárium* tantárgy mintatantervbe történt beillesztésével.
- *A hangszerállomány bővítése évente legalább egy új hangszer beszerzésével vagy felújításával:* a vállalást teljesítettük, beszerezve egy sípos és egy elektronikus orgonát, gitárokat, felújítva a harmóniumainkat.

Ezen kívül számos egyéb vállalásunk ezt a szakot, illetve az azon oktató munkatársakat is érintette, ezekhez lásd az Intézményfejlesztési tervet, illetve annak a Szenátus által elfogadott minőségfejlesztési zárójelentését.

4. C-SWOT analízis

(lehetőleg max. 3 oldal terjedelemben)

A C-SWOT analízis az adott szak erősségeinek és gyenge pontjainak, valamint a működésére nézve releváns külső korlátoknak, lehetőségeknek és veszélyeknek a számbavétele. A C-SWOT analízis segítségével a szaknak azt kell bemutatnia, hogy képes a tények ismeretében a jövőt tervezni. Az értékelés elemeit, következtetéseit a rövid és hosszabb távú célok logikai rendszerébe illesztve váljon láthatóvá a szak minőségcentrikus elkötelezettsége, figyelembe véve az adott intézmény stratégiáját, fejlesztési elképzeléseit (Intézményfejlesztési terv) is. A C-SWOT analízis elemei a következők:

- külső feltételek, korlátok (*Constraints*, **amiről nem tehetnek**)
- erősségek (*Strengths*)
- **(belső)** gyengeségek (*Weaknesses*, **amiről tehetnek**)
- fejlesztési, előrelépési lehetőségek (*Opportunities*)
- veszélyeztető tényezők (*Threats*).

A leírás-bemutatóhoz képest többségben legyenek az értékelő-elemző megállapítások.

Intézményünk a Minősbiztosítási Szabályzatában rögzített eljárási rend szerint legutóbb 2018. május 22-én végzett a hitéleti szakok vonatkozásában, a Teológiai Intézet oktatói körében C-SWOT analízist, az Intézményfejlesztési Terv előkészítéseként. Ennek a kántor szak vonatkozásában (is) releváns eredményei – táblázatos formában – a következők:

Külső feltételek, korlátok <ul style="list-style-type: none">• a református felsőoktatás szétaprózottsága• az egyházi pályák anyagi megbecsültségének alacsony foka• az egyházi szabályozás nem biztosítja képzeink önálló munkaerőpiaci értékét	Erősségek <ul style="list-style-type: none">• a teológia/hittudományok teljes spektrumának lefedettsége oktatókkal• kvalifikált oktatók magas számaránya• széles körű és aktív nemzetközi kapcsolatok
Belső korlátok, gyengeségek <ul style="list-style-type: none">• oktatók együttműködésének alacsony foka (egymás el nem ismerése)• képzési mintatantervek összehangoltságának alacsony foka	<ul style="list-style-type: none">• hallgatói létszám lassú csökkenése• megváltozott jelentkezési motiváció• lassú és korlátozott reagálás az egyházi /társadalmi valóság változásaira
Fejlesztési, előrelépési lehetőségek <ul style="list-style-type: none">• a szak szakpárokban történő indítása• tudományos/szakmai oktatói fórumbeszélgetések	Veszélyeztető tényezők <ul style="list-style-type: none">• hallgatókkal való kapcsolat meggyengülése• hallgatói visszajelzések elhanyagolása

A kántor szak beiskolázási, majd működési nehézségeit, végül kilátásait, *külső feltétel, korlátként*, alapvetően két lényeges tényező idézi elő, illetve magyarázza.

- *Az egyházi pályák, ezen belül a kántori tevékenység anyagi megbecsültségének alacsony foka.* Ez nem feltétlenül mutat a megbecsülés hiányára. Az esetek túlnyomó többségében a gyülekezetek anyagi teherbíró képessége korlátozza a közösség zenei szolgáltatásokra fordítható költségeinek mértékét. A hangsúly ezekben az esetekben hamar eltolódik, s a közösségekben kialakul a nézet: tekintsük az ilyesmit szolgáltatásnak, amelyért csak jelképes díjazást illik följánlani és elfogadni. Ennek a szemléletnek eredménye először az, hogy utólag nem illik firtatni az így kapott szolgáltatás szakmai színvonalát, a későbbiekben pedig az, hogy már előzetesen sem kell firtatni a szolgálatra jelentkező szakmai fölkészültségét. Nyilvánvaló, hogy ebben a helyzetben kevés ember lát vonzó kitörési lehetőséget tehetségének kibontakoztatásában: Minőségi elvárás, szakmai kontroll nincsen, cserébe a piacképes mértékű javadalmazás is elmarad.
- *Az iskolai énekoktatás helyzetének romlása.* A világhírűvé vált magyar zeneoktatási rendszer eredményeit – ismeretlen okból – évtizedek óta tudatosan látszó döntés-sorozat hagyja figyelmen kívül. Az iskolai műveltségterületek közötti térférési harcokban (melyeknek egyik alapvető terepe az óraszámok megtartása vagy növelése) a művészetoktatás rendre alulmarad. Az érv mindig ugyanaz: A munkaerő piacképességének megteremtéséhez egyre nagyobb mennyiségű ismeretre van szükség, ezért csökkenteni kell a 'kevésbé fontos' dolgok (ti. rajzolás, éneklés stb.) iskolai időkeretét. Ez az érv minden oktatási szinten és minden iskolatípusban fölűnik, annak ellenére, hogy a) pszichológiai vizsgálatok sora bizonyította be a zenetanulás transzfer-hatását, azaz pozitív befolyását az egyéb ismeretek befogadásának minőségére; b) mind több jel mutat arra, hogy az IQ mellett azonos súllyal kell figyelembe venni az EQ (emotional quotiens: az érzelmi érettség mutatója) értékét. Ennek a mérőszámoknak a szintje pedig egyenes arányban áll a művészetekre fordított idővel.

A két, imént felsorolt tényező erősen összefügg: minden valószínűség szerint ugyanannak a hibás szemléletnek két különböző megjelenési formája. A javuláshoz társadalmi méretű szemléletváltásra lesz szükség.

5. Szakmaspecifikus szempontok

A gyülekezeti, iskolai, kórházi, szociális intézményi stb. gyakorlólhelyek

- kiválasztásának elvei,
- kiválasztásának gyakorlata,
- a gyakorlatok szervezésének folyamata,
- kapcsolattartás az intézmény és a gyakorlólhely között,
- a gyakorlólhelyi munka ellenőrzése, értékelése, minőségjavítása.

A kiválasztás elvei, gyakorlata:

A szakhoz kapcsolódó gyakorlatok helyszíneinek és szakoktatóinak kiválasztása a szakfelelős kompetenciája, amennyiben az intézetvezető szakmai gyakorlólhelyekre és a felkért gyakorlatvezetőkre vonatkozó javaslatait előzetesen szakmailag véleményezi (Minősbiztosítási Szabályzat, 19. §).

A szakmai gyakorlólhelyek kiválasztása, illetve véleményezése során a szakfelelős az alábbi feltételek teljesülését mérlegelve hoz javaslatot:

- a) a gyakorlólhely infrastruktúrája, személyi állománya, oktatói-nevelői programja kellő garanciát biztosít arra, hogy az adott szak képzési programjába illeszkedő szakmai gyakorlat tantárgyleírásban rögzített céljai a DRHE irányításával megvalósulhatnak,
- b) a maga területén tevékenységét kiemelkedő színvonalon látja el, fontosnak tartja alkalmazottainak folyamatos önképzését, illetve a szakmai-módszertani megújulást,
- c) megfelelő végzettséggel és szakmai tapasztalattal rendelkező szakoktatót biztosít,
- d) vállalja, hogy a DRHE hallgatóit az előzetesen egyeztetett időszak(ok)ban, helyszíneken és létszámban fogadja, és őket a tanulmányaiknak megfelelő szakterületen foglalkoztatja,
- e) a szakmai gyakorlat végzéséhez gyakorlati munkahelyet, eszközöket, szükség esetén védőfelszerelést, illetve szakmai felügyeletet és irányítást biztosít,
- f) a hallgatók részére biztosítja a pihenéshez és felkészüléshez szükséges időt és helyszínt,
- g) biztosítja a hallgatók gyakorlólhelyen történő foglalkoztatásához szükséges balesetvédelmi és munkavédelmi oktatást,
- h) vállalja a gyakorlólhelyet terhelő adminisztratív, minősítési és értékelési feladatokat,
- i) mindezekben a kérdésekben vállalja az együttműködést a DRHE illetékes oktatóival.

A szakoktatók kiválasztása, illetve véleményezése során a szakfelelős az alábbi feltételek teljesülését mérlegelve hoz javaslatot:

- a) a gyakorlatvezető rendelkezék a szakmai gyakorlat szakjának megfelelő felsőfokú szak-képzettséggel,
- b) legalább 5 éves szakmai gyakorlattal,
- c) vállalja a szakoktatót terhelő adminisztratív, minősítési és értékelési feladatokat,
- d) vállalja az együttműködést a DRHE illetékes oktatóival,
- e) a maga területén tevékenységét kiemelkedő színvonalon látja el,
- f) fontosnak tartja a folyamatos önképzést és a szakmai-módszertani megújulást.

A szak- és képzésfelelős az adott képzési program szakirányát (is) érintő kérdésekben egyeztetni köteles a szakirány-felelőssel.

A gyakorlat szervezésének folyamata:

A DRHE-n a gyakorlatok szervezése a Teológiai Intézet kiemelt feladata, ez kiterjed a gyakorlólhelyekkel, oktatókkal, hallgatókkal folytatott kommunikációra, kapcsolattartásra, a szükséges szerződések, teljesítésigazolások és egyéb dokumentumok előkészítésére, a gyakorlati naplók kiadására és visszagyűjtésére.

A gyakorlóléhelyekkel elsősorban az intézeti oktatásszervező tartja a kapcsolatot. Az Intézet küldi ki a tájékoztató és felkérő leveleket, amelyeket minden esetben az intézetvezető ír alá. Az első hivatalos levelek kiküldését követően, az Intézet az elektronikus úton történő kapcsolattartásra törekszik. A gyakorlatok során keletkezett hivatalos iratok iktatása, a szerződések megkötése, teljesítés igazolása, kiutalás stb. az egyetemen szokásos, a szabályzatokban rögzített módon történik. Mind ebben az Intézetre előkészítő szerep hárul. Szerződéskötésre, utalványozásra a rektor jogosult.

Kapcsolattartás az intézmény és a gyakorlóléhely között:

Az intézmény és a gyakorlóléhelyek közötti kapcsolattartás felelősei az egyetemen minden esetben a gyakorlatok szervezését és lebonyolítását végző adminisztratív munkakörben dolgozó munkatársak és az érintett oktatók. Alapvető elvárás, hogy a hitéleti képzésekhez kapcsolódó gyakorlatok esetében minden meghatározó adat és információ a Teológiai Intézetben álljon rendelkezésre.

Amennyiben az oktató kap olyan értesítést (pl. telefon vagy email útján), amelyről az Intézet nem értesülhet első kézből, köteles arról az elvárható legrövidebb időn belül tájékoztatni az oktatásszervezőt és/vagy az intézetvezetőt. Ez az elv a gyors kommunikációt segíti, valamint azt, hogy minden érintett számára elérhetőek legyenek a releváns információk, tehát a Teológiai Intézet ebben az esetben egyfajta adatbankként működik. Az Intézetbe érkező adatokról az intézetvezető utasításait követve az oktatásszervező tájékoztatja a további érintetteket.

Az érintett hallgatókat a gyakorlatok összefüggésében tájékoztatási kötelezettség terheli. A hallgató saját gyakorlatának helyszínére és kereteire javaslatot tehet, de ezen túl a szervezési feladatokat a fenti folyamatleírás alapján kell végezni. A tájékoztatási kötelezettség kiterjed minden, a gyakorlat során felmerült, annak sikerességét alapvetően érintő helyzetre.

Adatvédelmi szempontból minden érintettet azonos szintű titoktartási kötelezettség terhel. A gyakorlatok hivatalos iratai, szerződésai kizárólag az egyetem egyéb szabályzataiban meghatározott helyeken és módon, az előírt iktatási folyamatok figyelembevételével tárolhatók.

A gyakorlóléhelyi munka ellenőrzése, értékelése, minőségjavítása:

A gyakorlatokhoz kapcsolódó értékelés meghatározó dokumentuma a gyakorlati napló, melyben a hallgatónak lehetősége van személyes benyomásainak rögzítésére. Szóbeli visszajelzésekre a gyakorlatkísérő szeminárium ad további lehetőséget; illetve minden hallgató mellé kijelölésre kerül egy évfolyamfelelős, vagy mentor, akihez közvetlenül fordulhat visszajelzéssel. Elvárás, hogy minden gyakorlati naplót a gyakorlatért felelős oktató tekintszen át.

A Minőségbiztosítási Szabályzat értelmében a képzések KKK-jában rögzített, kötelező, 7 napnál hosszabb szakmai gyakorlatok során nyújtott hallgatói teljesítményt rendszeresen mérni és értékelni kell (30. §). Az anonim, kérdőíves felmérés során a szakoktatóknak lehetőségük van mind az adott hallgató felkészültségét, mind pedig az intézmény adott szakján folyó képzést értékelni, mindenekelőtt a gyakorlatban hasznosuló kompetenciák vonatkozásában. A tapasztalatok összegyűjtése a szakfelelős feladata, aki a meghatározott időközönként benyújtandó szakjelentésben – értékelés mellett – konkrét minőségbiztosítási lépésekre tehet javaslatot.